

کچھم لالہ

افسانہ

میان لطیف شاہ شاہد

نیازینہ غارہ بی نصیب نہ شولہ
ژوند د شہدلی کتھالی غوندی دے

د مصنف منظوم آثار

- ژوبل سپرے
- د انتظار پہ صلیب
- وحشت کا سفر
- پیاس نگر میں پھلی بارش
- خزاں کے ساتھ میں گلشن میں لوٹ آؤنگا

کٲماله

(افسانې)

لطيف شاه شاهد

مرکزی پښتو ادبی جرگه نوبنار
د ادبی دوستانو مرکه مردان
پښتونخوا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
تول حقونه د افسانه نگار دی

د کتاب نوم:	کټماله (افسانې)
افسانه نگار:	لطيف شاه شاهد
اول چاپ:	مارچ ۲۰۱۱ء
د چاپ ځای:	زریانه پرنټرز، پبلشرز پېښور
فون: (091-5841372)	ایمیل:
(zarpanra@yahoo.com)	
شمېر:	پینځه سوه
کمپوزنگ:	رحمت دیوان
(03457030719)	
قیمت:	۱۰۰ روپۍ
خوړونکی:	مرکزی پښتو ادبی جرگه، نوبنار
	د ادبی دوستانو مرکه، مردان
	پښتونخوا

ٲرون

د خپلې اڅرى محبوبه په نوم
چې زما د ژوند ملگرې ده
او د ثناء، ثاقب، موسكا او
ځلان مور ده

جنازه

۱

سپره

۲

د سکروټو تاج

۳

مریم

۴

کټماله

۵

رنډی

۶

توکاني

۷

انځرگل

۸

زره واخله

۹

تنده

۱۰

ځنگل

۱۱

مینه گل

۱۲

تروړمی

۱۳

فیصله

۱۴

بنگری واله

۱۵

مجرم

۱۶

درشل

۱۷

د اسمان اوبښکه

۱۸

جنازه

د تاجی د مرگ خبر چې په مالت کښې خور شو نو په مالت کښې د هغه څوک داسې نه وو چې غریب تاجه ئې په ساندو کښې ستائیلے وے او مالت څه چې په څلور کنجه دنیا کښې د هغه څوار چاسره د وینې رشته نه وه. مور پلار ئې د تقسیم په ورځو کښې د مذهبی تعصب له سره زار شوی وو، د شپږو کالو وو چې د مهاجرو د قافلې سره لاهور ته راغله وو او بیا په ټکرو ټکرو خدائې خبر کومې بلا نوبار چاوښته رارسولے وو. د تیرو پنځوسو کالو راسې غریب د دوو روټو په چکر کښې په پردو خدمتونو کښې داسې بوخت وو چې د گانې غوښه به ترې ښه وو. واده کوژدن ته ئې چرې پام هم نه وو تله او که چرې تله هم وی نو د هغه په شان بې کوره بې هوره بنیادم ته څوک د لور خور لاس په لاس کښې ورکوی، نو تاجه څوار خبر هم نه شو چې ځوانی پرې کله راغله او کله نامراده او بې نوا تیره شوه. تر کومې چې غریب په ځان وو نو د پردو خدمتونو نه نه وزگارېدو، ولې چې کله په خپله د

لادو بادو نه پرېوتو، نو په رومبى
خل ئې محسوس كړه چې اولاد د اخرى
عمر امساوى، د موتازى په سخت وخت
كېښې ئې څوك هم په كار نه شول، كوم
تاجى چې خپل ټول عمر د چونى د
خلقو دپاره په يوه پښه تېر كړى
وو، هغه د خپلې كرائې په كوته كېښې
په گډه نهر او په مټه رنځور په
داسې حال مړ شو چې دواړه سترگې ئې
وازي او خله ئې بكه وه، دا خو ښه
وه چې د مياشتې په رومبى تاريخ مړ
شو او په دغه ورځ د كوټې مالك د
درې مياشتو پاتې كرائې پسې په
خپله راغلو، گنى خدائې خبر چې د
مرگ پته به ئې كله لگېده، د چم
گاوند خلقو ئې كوشش وكړو چې سترگې
ئې پټې او خله ئې بنده كړي، خو د
ژمى لويه شپه پرې تېره شوې وه، نو
نه ئې خله بندېده او نه ئې سترگې
پټېدې، اخر ټولو خپله شرمندگى په
دې پته كړه چې څوك به دې بې كوره
مهاجر ته مخ كتنې ته راځي، د مالت
د اصلاحى كمېټې غړو دومره ضرور
وكړل چې په جومات كېښې ئې د هغه د
جنازې د وخت اعلان وكړو او يو څو
كټونه ئې په كوڅه كېښې واچول چې كه
په ژړا نه وي نو په دعا خو ئې مرگ
ښائسته شى.

اصلي كشاله هغه وخت راپېښه شوه چې كله د مالت امام صېب د مړي د غسل نه انكار وكړو، هغه اووې چې هغه تاجه چرته په خپل جومات كښي په مانځه نه د ليدلې، د به ضرور د بل ملك وي، نو د خپل ملك خلق دې غسل وركړي، د وړاني او شېطاني خبره په لږ ساعت كښي تر لري لري خوره شوه، د وړلې تړلې سنډر د تباهي خبره به هم داسې زر نه وه خوره شوې، څومره زر چې ټولې چوني په دې خبره هور واخيستو. سره د دې چې غسل ورته د مالت امام صېب وركړو، ځكه چې يو سپانه ورته په غور كښي ووې چې امام صېب تاجه خو يوازې ستا په جومات كښي نه بلكې د چوني په يو جومات كښي هم چا په مانځه نه د ليدلې. امام صېب په دې مطمئن شو ځكه چې بيخي مونځ نه كول دومره لوي جرم نه وو، خو په امام صېب پسې مونځ نه كول لوي جرم وو، ولي د هغه د ځلې نه وتي د وړومبي خبرې برکت دومره وو چې تاجي ته د چوني په لويه هديره كښي، په څلورو گټونو كښي څلور بيل بيل قبرونه وكنسته شول او چې كله د هغه د كوټني نه د هغه جنازه پورته شوه نو په كوڅه كښي او د

کوڅې نه بهر د مانکې تر چوکه پورې
ټول سرک د خلقو نه ډک وو، اکثریت
خل د لویو گيرو او د درنو پټکو
خاوندان وو. زیاتو خلقو پکښې تاجه
نه چرته لیدلې وو او نه ئې
پېژندو، دا د پټکو خاوندان د
جنازې نه لږ ساعت وړاندې په وېگنو
او ډاټسنو کښې خدایې خبر له کومې
ځایه داسې راغلو لکه چې جنازې ته
نه، د جنگ مېدان ته راغلی وی، د
ټولو سترگې سرې او بډې درنې وې، د
مالت او د چوڼۍ خلقو چې دا ولیدل
نو اکثر خلق د جنازې نه په ډډه
شول او چې څه لږ ډېر پاتې وو، نو
هغو چې د پولیس د سپایانو ډکه لاری
ولیده نو هغوی هم د جنازې نه
دستبرداره شو او کورونو ته لاړل. د
جنازې د کټ څلورو واړه چنې څلورو
مضبوطو کسانو نیولې وې، دا څلور
واړه د پټکو خاوندان وو، فرق ئې
صرف دا وو چې د یو پټکې سپین وو
او د بل تور، د دریم پټکې شین وو
او د څلورم برگ، د جنازې په کټ
پسې چې کوم خلق روان وو، هغه هم
یا خو د پټکو او دستارونو خاوندان
وو او یا د پولیس سپایان، داسې
ښکارېده چې د تاجې مزدور نه بلکې
د چا لوی عالم دین جنازه وی او د

هر ملک، هرې فرقي عالمان ورته راغلی وی. تاجی غریب چې د ژمی په یخه توره شپه کښې ساه ورکوله نو دا تصور به ئې هم نه وو کړې چې بله ورځ به د هغه دومره لویه جنازه کېږي.

د جنازې کټ چې په هدیره ورننوتو، نو هم هغه وشوه چې د خه یره وه، قبرونه خلور وو او مړه یو، د خلورو وارو فریقو دا کوشش وو چې کټ قبضه کړي، اول خو سوک خپېږه وشوه، گربوانونه چاک شول او پټکی پرېوتو، خو چې په دې ونه شوه، نو ناڅاپه یو تن بډې ته لاس کړو او تماچه ئې راوویسته، د ډز سره سم پولیس هم لاتی چارج شورو کړو او انسو گېس ئې استعمال کړو، په دې کښې چا ناگهانه په یو پولیس واله هم ډز وکړو، بیا خو پولیس والو هم په چا حيله ونکړه او د هدیرې نه میدان جنگ جوړ شو، په دې هله گله کښې نه د چا تاجه یا و او نه د هغه د جنازې کټ، د پولیسو د ډزو نه پس اکثر خلق د موقعي نه وتښتېدل، یو خو مړی او ژوبل کسان د قبرونو په خوا داسې پاتې شول، لکه چې په خپلو مټو ئې خپلې جنازې راوړی وی، فضا د تریخ انسو گېس نه

ډکه وه، ولي لوخړې يواځې د گېس نه
وې، د تاجي د جنازې د کټ نه هم
لوگي ختل، خدائي خبر چې په ډزو
کښې د جنازې د کټ خادر هور اخستې
وو او کۀ چا په تلو تلو کښې د
جنازې کټ ته تيلې وهلې وو، چې
زمونږ په قبر کښې خپن نه شوې نو
بيلا سوې سکور ښۀ ئې، پوليس والو
چې د تاجي مړې په خادر کښې ونغښتو
او يو طرفته ئې کېښود، نو هغه سوې
سکور، د پېژندگلو نه وټې وو، د
هغه وازه خُله او وازې سترگې د
اسمان په لور لگېدلې وې، لکه چې
خه فرياد ئې کولو.

کلیف شاپر
شاه شاهرا

سپره

د هغې نوم خو سپورمی وو، خو خلقو به ورته سپره وئیل.

خدائی خبر چې مور پلار پرې سپورمی نوم ولې ایښې وو، ځکه چې هغه د خپل نوم سره بیخي په ضد وه، رنگه داسې تور لکه چې کچه مکاره ورته چا په مخ مېرلې وی او یا ورته چا ډک ډک تور پالش ورکړې وی، وړې وړې سترگې لکه پیچې بټنې، غټه مټاکه پوزه او غټې غټې زورنډې شونډې، تندې داسې لوی لکه چې د لوبو مېدان وی او ونه داسې لنډه لکه چې بس یو پښت.

د سپرې نوم پرې داسې فت راغله وو، لکه چې په سپره چا د دې نوم ایښې وی، یوازې کره وره ئې د سپرې په شان نه وو، بلکې کال دولس میاشتي به د سپرو نه ډکه هم وه.

په سر کښې به ئې سپرې لکه د چینجو غږېدې، کله کله چې به سپرو په سر کښې ځانې نه موندو نو په فراخه تندی به راکوزې شوې، چې مشرې بی بی به ئې په تندی سپره ولیده نو په هغه ورځ به ئې په زور کور ته ولېږله چې نورې خوښې

ورته سر وگوری. ورخ دوه پس چې به واپس راغله نو دومره به ضرور وشوه چې سپرې به ئې په تندي نه گرزېدې. دا بېله خبره وه چې د کار دومره تکړه وه چې په یوازې ځان به ئې د څلورو کسانو کار ته مټې انځېتې وې، د سردراز خان د دواړو ښځو د دې نه بخږر گوزاره نه کېده، د مشرې بی بی د لوښونه به وزگار نه وه چې د کشرې بی بی د خیرنو جامو پنډ به ئې مخې ته پروت وو، د کشرې بی بی د انګن جاوړ به لا ختمه نه وه چې د مشرې بی بی د دالان فرش به خیرن شوه وو، غرض دا چې د سحر نه تر ماشامه پورې به لکه د مشین د پرکې په شان په کار لګېا وه، ولې مجال وړ چې ملا ئې لګولې وړ، سترې کېدل ئې جوړ زده نه وو، په یو لاس به ئې مستقل سر گړولو او په بل لاس به ئې د دنیا کارونه ترسره کول. د کتوی څمڅی کار پرې دواړو بې بیانو نه کولو، ځکه چې سردراز خان په کلکه وپنا کړې وه چې د اخلی پخلی کار به سپره نه کوی، هغه د ماشوموالی نه سپره په کور کېښي لیده او ښه ورته پته وه چې سپرنه ده، هغه د سپرو او سپرې دواړو نه کرکجن وو، ځکه ئې د هغې

لاس په اخلی پخلی کښې نه غوښتو،
مالک وو، د علاقې په سیاست کښې ئې
هم ډېر عمل دخل وو، د کلی چیئرمین
پاتې شوه وه او د علاقې د خلقو په
غم ښادې کښې شریک او په سخته،
نرمه کښې ملگره نومېدو، درنه حجره
ئې چلوله او په ښه نوم یادېدو.
سپړه د هغه د حجرې د نوکر نذیر گل
لور وه. نذیر گل خپله دا لور د
وروکوالی نه لکه چې خان ته
وربخښلی وه، د هغې د خدمتونو په
بدل کښې به سردراز خان په نذیر گل
د نورو نوکرانو په مقابله کښې ښه
نظر ساتلو، په کال اختر کښې به ئې
نه یوازې د سپرې برابره برخه کوله
بلکې په غله دانه کښې به ئې هم د
نذیر گل زیاته برخه ساتله او اوس
خو سپړه د شپاړسو کالو تکره پېغله
وه او د خان د کور ټول کار ئې په
سر اخسته وه، د کشرې بی بی د مور
د مرگ خبر چې راغلو نو سردراز خان
ښار ته تلے وو، تر مازیگره پورې
خو کشرې بی بی په ژړا انگولا د خان
د راتلو انتظار گاډے وباسی او
خپله د ماشومانو سره پلار کره تلو
ته تیاره شوه، مشره بی بی هم
ورسره شوه، کور ئې سپرې ته
وسپارلو او دواړه ښې روانې شوې،

سردراز خان د شپې لس بجې کور ته راورسېدو، جیپ ئې په حجره کښې ودرولو، نذیر گل ورته زر زر د خواښې د مرگ او د بی بیانو د تلو خبر ورکړو، هغه ډېر سترې وه او ناوخته هم وو، نذیر گل ته ئې ووي چې ما سحر د وخته راویخ کړه چې جنازې ته ځان ورسوم، جنازه سحر لس بجې وه.

خان چې کور ته ننه وتو نو سپړه بې غمه د کشرې بی بی په کوټه کښې د هغې په پالنگ کښې ټی وی ته ملاسته ملاسته په خوب ورغلې وه. د ماښام نه په اسمان راغلې گورې وریځې ناگهانه نورې گورې شوې، بجلی وپرقېده او لکه چې د اسمان لمنه وشلېده او په کاسو کاسو باران د زمکې په وجود وورېدو. داسې ښکارېده چې پشکال راميات شوې وی.

سحر بانگونو مال چې نذیر گل د خان د ویښولو دپاره دروازه وټکوله نو لحظه پس خان پرېشان حاله حجرې ته راووتو او په غریو نیولی اواز ئې هغه ته ووي چې نذیر گله سپورمی کوهی ته پریوتې ده. نذیر گل چې په منډه د خان کور ته ننوتو، نو د خان د کور د لوی کوهی ځله وازه وه

او د کوهی غارې ته د سپرې زړې
شدېدلې خپلې لکه د سوالیه نخښه
پرتې وې، سوالیه نخښه د نذیر گل
په سترگو کښې هم وه چې په نیمه
شپه کښې سپورمې د کوهی په غاره څه
کول چې کوهی ته پرېوته.

د سپرې په جنازه کښې سردراز
خان په ورومبې صف کښې ولاړ وو، د
خلقو په ژبه د هغه ستائني وې چې د
خواښې غم ئې نیمگرې پرېښودو او د
نوکرې جنازې ته ئې ځان راوړسولو.
د جنازې نه روستو ئې د غم دعا هم
داسې اخسته لکه چې د کور لور خور
ئې مړه وی، ولې د لاس نیوې په وخت
به ئې لحظه په لحظه داسې سر گرولو
لکه چې سپره ئې سر ته ختی وی.

شاه شاهلا

د سکروټو تاج

منظر د یوې اوږدې تورې کوټې وو، کوټه لکه د شېطان د قلمې اوږده او لکه د کافر د زړه توره تنگه وه، چت او دیوالونه ئې لکه د هور پرستو د درمال غوندې بیخی تور وو، د کوټې یو سر ته د سرو لمبو یو تخت پروت وو او په تخت یو بدرنگ تور وجود د رها په سپین لباس د کبر او غرور بالشتونو ته ډډه وهلې وه، د سر نه ئې د هور لمبه خټه او د بلو سکروټو تاج ئې په سر وو، سترگې ئې بیخی سپینې وې او د مخ نه ئې ایرې چاڼېدې، د شېطانی تجربو جال ئې په ټول مخ داسې خور وو لکه د جولا جاله، د تور مخ کړه وړه ئې په کرکه، انتقام او دشمنی کښې داسې اخیلی ښکارېدل چې زړونه ئې بوړنول، د لمبو د تخت مخې ته، دواړو اړخونو ته د هور ورینو کرمو لوی لوی قطارونه وو، په هره کرسی یو هور لرونه مخلوق سرکوزې او ټیټ سترگې ناست وو، د چا د خُلي د چا د پوزې او د چا د غوړونو نه لوخره ختله، د نفرت گونزې د ټولو په تندو

خرگندې ښکارېدې، په هره خهړه وحشت خور وو، په ټول ماحول يو کراهت خور وو.

دا د شېطانانو کليزه غونډه وه، دا غونډه به هر کال د کال په اخري شپه کېده، نن د کال اخري شپه وه، د درستي نړۍ نه راغلي شېطانان په توره کوټه کېښي راغونډ وو، چې د تېر کال رودادونه واورې، د لمبو په تخت پروت مشر شېطان د غونډې د پيل کيدو اعلان وکړو، د ټولو نه وړاندې هغه شېطان خپله کارکونه وړاندې کړه چا چې تېر کال د خپل اعلي شېطاني کردار په سوب د سکروټو تاج گټلې وو، دا د مدهوشو غم رنگو د سيمې شېطان وو، تېر کال د هغه لويه کارنامه دا وه چې هغه د يو اسلامي ملک لارښود او قامي مشر د لوي اختر په بزرگه ورځ د خپلو خلقو د لار په دار خېژولې وو، دا وارې هم هغه په خپله سيمه کېښي د کرکې ډېر کارونه کړي وو او د نفرت گڼي تخمونه ئې کړلي وو. مشر شېطان د هغه د نوي کارنامو او شرشدت خورولو ډېره ستائنه وکړه، ټولو شېطانانو سره وېره شوه چې دا ځلې هم جوړې د سکروټو تاج د ده په برخه رسېدونکې ده، د هغه نه پس د

شین سترگو مخوریزو د سیمی شېطان
وار په وار ودرېدو، ولې د یو سره
هم د مشر شېطان دپاره خه ترسکون
او د زره رابکون خبره نه وه. په
فلانی وطن کې د دومه ماشومان زما
په لمسونه ناجائزه پیدا شو او په
فلانی علاقه دومه پېغلو خپل خپل
حمل پت یا خرگند ضائع کړو، دا
تولې زری خبرې وې چې د مشر شېطان
د شېطانی انا تسکین پرې نه کیدو،
د تور مخو اوږو ترو د سیمی د
شېطانانو هم هغه زره تپه وه چې
زمونږ په سوب دومه دومه خق لوری
ووژل او دومه په فلانی خانی په
فلانی وبا ککړ شو، د سور مخو
خوبولو د سیمی شېطانان خو لکه چې
خپله هم ټول کال خوبولی پاتې شوی
وو، د دې نه علاوه ورسره هېڅ خبره
نه وه چې د خپلې سیمی د اولس د
مازغو نه ئې د انقلاب جینجی بیخی
ویسته وو او ټول خلق د شېطانی
سرمایه داری نظام په پنجه کې
بکیل پراته وو، د زیر مخی پستی
نکو د سیمی د هر شېطان سترگې په
دې بکته وې چې د هغې سیمی نه په
دا سخت کال کې د خه شېطانی پېښې
خبر قدرې نه وو راغله.

مشر شېطان د دې سيمې شېطانانو
ته ډېر وقارېدو او په سرکوزو ئې
وبلل، شپه پخه شوې وه، واړه
شېطانان هم سترې شوی وو او په مشر
شېطان هم اسوبلی لگېدلی وو، هغه د
نړۍ د شېطانانو د مجموعې کردار نه
مطمئن نه ښکارېدو، په دې کښې اخري
شېطان ودرېدو او خپل روداد ئې
شور وکړو.

"اے مشره شېطانه! غره د گل
مخو شمله والو د سيمې شېطان يم،
ما د ډېرې مودې راسې په خپله سيمه
هور کرلې دے، کلے کلے او کور کور
مې په غم لرلے دے، ولې دا وارې ما
يوه داسې کارنامه کړې ده چې تر
ننه به ستا شېطاني غورونو نه وی
اورېدلی، دا ځلې ما د خپل شېطاني
فساد لمنه د خپلې سيمې يو داسې گټ
ته اوږده کړې وه چې جنت يادېده،
دا علاقه د فطرت د ښائستونو ويره
غېږه وه، ددنگو دنگو غرونو،
نښترونو، چينارونو، گل درو او گل
بنونو دا کور بيخي د امن کور وو،
دلته د مينې او د امن ترانې
غږېدې، دلته سيندونه، ابشارونه او
چينې نغمې نغمې بهېدې، مازيگرونه
گودرونه ئې په جونه ښاپيرو، پولې
پټې ئې په ظلمو اباد وو، ولې ډېر

زر ما د خپل شېطانی هنر په برکت
دلته داسې حالات جوړ کړو چې ورور د
ورور دشمن شو او پلار د زوی کرکجن
شو، په گل ورینه خاوره ما هورونه
وکرلو، د بنائستونو په مخ ما
زخمونه وکرل، دلته دوه وروڼه په
يو کور کېږي په ورورۍ وسېدل، يو د
وردۍ خاوند وو بل د مدرسې طالب
وو، ما په طالب مدرسه پرېښوه او
جهاد له مې په غرونو سر کړو، وردۍ
وال ورور چې دې ته جوت کړو چې په
بل ورور بارور ووروی، څه موده پس
چې وردۍ وال ورور د دې بل مجاهد
ورور لاسو ته ورغلو، نو اے مشره
شېطانه! خپل تور زړه په گوگل کلک
او پسه، يو ورور چاره تېره کړه،
بل ئې راوپرزوو، د هغه نوم ئې
واخت چا چې د خپل دره شړلې وی
ته، بل چې په زمکه پروت دے لتي
ټکۍ، وينه ئې دارې وهی . . . . .
او هغه نوم اخلي، چا چې د خپل دره
شړلې وې ته، دواړه د يو پلار نه
پېدا، په يوه وينه شريک، په هغه
نوم متفق، چا چې د خپل دره شړلې
وې ته، يو مجاهد گني خان، بل به
شهيد يادېږي، کوم به حسېن يادېږي،
کوم به يزيد يادېږي؟ دا مې روداد
وو چې پائې ته رسي".

مشر شېطان له تخته توپ کره او
اخري شېطان ته غاړه وتو، بيا ئې
په تور مخ او تندي ښکل کړو، خپل د
سکروټو تاج ئې فوراً د هغه په سر
کړو، شېطانان ټول په خپل خپل ځائې
ودرېدو، په يو اواز ئې افرين
افرین شور گډ کړو، ماحول لوگه
لوگه شو، گريال د نيمې شپې ټنگار
شورو کړو، د شېطانانو چغې تېزې او
نارې سري شوې، توره کوټه کښې
شېطاني رقص او گډا شورو شوه او د
دې رقص محور د ښکلو او گل مخو
شمه والو د وطن شېطان وو.

پيلاف نياھ نياھلا

مریم

سلطانہ چہ پہ سپین سر د رحمت
حاجی پہ ډولی کښې د هغه انګن کښې
کوزه شوه نو د هغې پېغله لور مریم
ورسره په داچ کښې سمه راغله. د
مالت زړې، خوانې او پېغلي، ټولې
بڅې د رحمت حاجی کره دې تماشې ته
راټولې وې، د چا په شونډو او د چا
په سترگو کښې خدا خوره وه، څوک
گټه په ځله وو او چا ځلو ته لوپټې
نیولې وې او رښتیا خبره داده چې
خبره هم لږه د خدا وه، رحمت حاجی
د شپېتو کالو زور سرے وو او
سلطانہ هم د پنځوسو نه کمه نه وه.
د دې دواړو "زړو گنډو" د واده
خبره د ټول کلی دپاره د تماشې نه
کمه نه وه. رحمت حاجی شنه من سرے
وو، په ښار کښې ئې د سرائې
کاروبار وو، د دواړو زامنو د فرض
نه فارغ شوه وو او لور ئې نه وه،
زامن ئې دواړه سره د خپلو بچو په
دبې کښې اباد وو، بل طرفته سلطانہ
یوه غریبه گنډه وه، درې لونه ئې
په ډېرې نېستی کښې واده کړې وې او
یوه پېغله لور نسرين ئې لا په کور
وه، د رحمت حاجی سره د نکاح کولو

فېصله هغې ته څومره گرانه پرېوتې
وه، دا ځان ته يوه لويه قيصه ده،
چې څومره ځلې وې هومره خبرې ئې
اورېدلې وې.

د خپلو پېغورونه او د پردو
پيچموزې ئې لکه د کابې د کرښو په
زړه ليکلې وې، خو د دې هر څه
باوجود هغې د مريم د سباوون دپاره
دا تریخ گوت تېر کړو او د رحمت
حاجې په نکاح کېښې راغله، هغې د
داچ په نوم د مريم نه علاوه ځان
سره هيڅ نه وو راوړی. رحمت حاجې
ته د څه ضرورت هم نه وو، د هغه ډک
ډوک کور کېښې بس د يوې ښځې کمه وو
او دلته ورته خدائې د يو په ځائې
دوه ښځې د کور ودانې ته راوستې،
خلکو وې چې رحمت حاجې دا واده د
نېکې په خيال کړې دے او د هغې سره
ئې لوظ کړې دے چې مريم به لکه د
خپلې لور د کوره رخصتوی. هر څه چې
وو خو د خلکو دپاره دا يوه داسې
تماشه وه چې ډيرې ورځې ورباندې د
حجرو او انغرو ټولگي گرم وو.

د رحمت حاجې د واده قيصې لا په
تِناره سرې نه وې چې په څلورمه
مياشت د ښځو په مجلس کېښې نوې خبره
خوره شوه او دا ځلې خو خبره تش
ځلې ته تر لوپټو وړلو پاتې نه

شوه، بلکې ښځې د خدا نه په کتونو کېښي ورغړېدې، سړو چې واورېده نو هغو خپلو قلمې ونيوې، د انغرو او تناره نه خبره حجرو او دکانونو ته ووته، د چم گاونډ ښځو د تصديق دپاره بانه په بانه د رحمت حاجي کره تله شورو کړل.

واده کړې ښځې خو پرېږده چې پېغلو جينکو هم د يو بل سره په غوړونو کېښي پي پي شورو کړل، خداگانې او ټټوبي ئې لا بيلې وې، د رحمت حاجي نه هم د جومات ملگرو په اشارو کېښي تپوسونه وکړل خو هغه غريب د شرمه چاته هيڅ هم ونه وې. غرض دا چې څنگه د هغه د واده خبره تماشه وه هم هاغسې ئې د بچي د امېد خبره ډنډوره شوه، خو ورځې پس رحمت حاجي په ښار کېښي د کرائي کور واخستو او د کلي نه ئې کډه وکړه، چا وې چې د خلقو د توقو مسخرو نه تنگ راغلو او چا وې چې د ماشوم د پېدائش دپاره ئې کله پرېښودو.

د ښاپېړۍ ترور د نمسي واده چې راجور شو نو هغه د بلنې دپاره د اينگور او نمسي سره د رحمت حاجي کره ښار ته روانه شوه، د ښاپېړۍ ترور وېنا وه چې هغې رحمت حاجي ته ورور وئيلي دي او هغه که هر څومره

بي خونده وي خو د واده بلنه به
ضرور ورکوي. رحمت حاجي چي د کله
نه ښار ته تلے وو، نو غم ښادي ته
هم د کلي په طرف نه وو راغلي، د
کور پته ئي چاته هم معلومه نه وه،
د کلي يو نيم سرے چي د ښار دوکان
ته ورغلي وو، نو دا گيله ئي راوړي
وه چي د کور مخ ئي ورته ونه
ښودلو، ولي ښاپړي ترور خو ښاپړي
ترور وه، هغه نهغه دوکان ته ورغله
او رحمت حاجي ئي خان سره په رکشه
کښي کښي نولو او د هغه کور ته لاړو،
په رکشه کښي ئي د يو بل نه گيلي
ماني وکړي، خو چي ښاپړي ترور د
دي نه خبر شوه چي رحمت حاجي ته
خدائي پاک زوي ورکړي دے، نو هغه
ډېره خوشحاله شوه، ښاپړي ترور چي
د اينگور او نمسي سره د رحمت حاجي
په کور ننه وته، نو سلطانه کتوي
خمخي کوله او مريم سره په غېږه
کښي ماشوم وو، هغي چي مېلمانه
وليدل نو اوتره غوندي شوه، زر ئي
ماشوم د لور د غېږي نه پورته کړو
او مريم ته ئي ووي چي چائي جوړي
کړي. ښاپړي ترور ورته د ماشوم
مبارکي ورکړه او اينگور ئي د هغي
نه ماشوم واخستو، رحمت حاجي د
ښاپړي ترور د نمسي سره په بيټک

کښې ناست وو، ښاپېړۍ ترور په یوه
ساحه د سلطاني نه گیلې کولې چې په
روغ کال کښې ئې کلی ته مخ راوانه
رولو، سلطاني هغې سره خبرې هم
کولې او په غېږ کښې پروت ماشوم ئې
هم قلا رولو چې په یوه چغه وو. په
دې کښې مریم چائې او بسکټ راوړو
او د مېلمنو مخې ته ئې په مېز
کېښودو، ښاپېړۍ ترور مریم ته کلک
کلک وکتل او د سلطاني نه ئې تپوس
وکړو:

"دا په لور دې څه شوی؟
سلطاني! دا خو نیمه هم پاتې نه
ده، ناجوره ده که د ښار اېه پرې
نه لگي"

سلطاني مریم ته ووي چې د
ماشوم بوتل راوړی، ماشوم هاغسې په
یوه چغه وو.

"ښاپېړۍ ترور! دا غریبه دوه
میاشتي په میعادې تبه پرته وه،
اوس لږه د کټه پاڅېدلې ده"

د ښاپېړۍ ترور اینګور سلطاني
ته ووي چې دا ماشوم راته اوږه
ښکاري، ته ورکړه، سلطاني ماشوم په
لاسو کښې اوزنگولو.

"خپل پی مې نشته څه وکړم، د
بوتل پی ورکوم"

ښاپېری ترور گټه په خله
کېښوده .

"ښه، بازاری پی څښی، خدای دې
د بدو سترگو وسای، ماشوم خو ښه
غت کت د لکه چې د مور پی څښی"
سلطانه په دې خبره لږه اوتره
غوندې شوه، خو په دغه وخت مریم د
ماشوم د پیو بوتل راوړو، مور ته
ئې په لاس کښې ورکړو او غلې غوندې
په خپله کوټه ننه وته، ماشوم د
بوتل نه یو دوه گوټه پی وڅښل او
بیا په چغه شو، لکه چې د بوتل پی
پرې ښه نه وی لگېدلی او د مور ته
غواړی .

د کوټې دننه مریم په خپل
پالنگ کښې اپوټه پرته وه، ماشوم
په چغه ژړېدو او مریم په چپه خله
ژړېده، ټول وجود ئې داسې په لږزان
وو لکه چې د مرگی مریضه وی، اوښکې
ئې د مخ نه لاندې په گړېوان بهېدې،
د قمیص دننه ئې د دواړو نیو نه
روانې د پیو دارې د اوښکو سره سمې
په لږزانده وجود روانې وې او د
هغې ټول وجود ئې داسې سوزولو لکه
چې سرې سکروټې ورته چا په گړېوان
کښې اچولی وی، د ماشوم د ژړا اواز
د هغې غوړونو ته داسې راتلو لکه
چې په غوړونو کښې ورته څوک گرمه

سپسه اړوی، هغې په غوړونو کښې گټې
ورکړې، ناڅاپه د هغې په احساس
خاموشی خوره شوه، یوه داسې بې حسه
خاموشی چې هره مریم پکښې لاجوابه
وی، خو د هرې مریم د جواب له پاره
عیسی کله راځی.

کټواله
لطیف شاه شاهلا

کټماله

دغه کورنی د درې میاشتو راسې
زمونږ په چم کښې مېشته وه، ولې
زمونږ په شان د چم گاونډ نورو
خلکو ته هم د دې خاوندان په حقله
څه معلوم نه وو، په کلی او ښار
کښې یو لوی فرق دا هم دے چې د کلی
خلق د یو بل نه بې پروا نه شی
پاتې کېدے او د ښار خلق د یو بل
سره نه خو زیات تعلق ساتی او نه
راشه درشه کوی. په ټول مالت کښې
یو د حاجی صېب کور واله ته دومره
پته وه چې د دې کور مشره یوه
کونډه ده چې گلشن نومېږی او د
خاوند د مرگ نه پس وړو ماشومانو
سره د ژوند گاډے راکاری. په
تنگسیا کښې وخت تېروی، خو په
گاونډ کښې څوک په ځان نه خبروی،
هغې ته هم دا معلومات ځکه وو چې
په کرایه ورته کور حاجی صېب ورکړے
وو، گنی نور خو په کوڅه کښې د چا
دومره توفیق هم نه وو شوه چې په
دروغ خپر خبر ئې اخستے وے. نور خو
پرېږده چې په خپله زه هم په دې
دومره موده کښې دې ته وزگار نه
شوم چې یو ساعت له په خپر راغلی

ته خو ورغله وء، سره د دې چې د برېښنا پلار راته دوه درې ځلې د دې وېنا هم كړې وه، خو هر كله چې مونږه د برېښنا د قران شريف د ختم دستوره جوړه كړه، نو د مالت د نورو خلقو سره سم دې نوي گاونډيانو ته مو هم بلنه وركړه، د ختم په ورځ گلشن د وړې لور سره راغله، هغه دنگه لوړه ښكلې ښځه وه، خو داسې ښكارېده چې د كوندتون خپېرې ئې ښائست او ځوانی دواړه بې وخته وهلی وو. د وړې لور په غټو غټو سترگو كښې ئې هم څه بې نومه شان محرومی ښكارېده، د مالت ټولې ښځې يو خواته راټولې وې او هغه د دې ټولگي نه بيا بل خواته ناسته وه، ټولو ښځو هغې ته لاندې باندي كتل، چا خو خپلو كښې سترگې وروځې وهلې او څوك په وړښكو كښې مسكې مسكې كېدې، هغې ساده د ويل جامې اغوستې وې، سره د دې چې موسم په بدلېدو راغله وو، په غاړه او په لاسو كښې ئې څه كاله پتره هم نه وو، بل اړخ ته د نورو ښځو دا حال وو چې د هرې يوې په تن د زرو دولس سوو جوړه وه، د هرې ښځې په لاسو يا په غاړه كښې څه نه څه د سرو زرو كاله ضرور وو، د بابو صېب د ښځې د

سرو زرو درني درني کړې په لاس وې،
خاوند ئې په اکاونټس کښې بابو وو
او د خدائي فضل پرې ښه ډېر وو. د
تېکېدار صېب د کور ودانې هم په
لاسو د سرو بنگري وو او په غوړونو
ئې غټې غټې جهمکې هم زنگولې، چې
شل کاله زور فېشن وو، دا بيله
خبره وه چې خاوند ئې د پوپول د بي
وخته پريوتو په کيس کښې تازه تازه
ضمانت راغله وو او په تېره تېره د
ملک صېب ښځې خو سم حد کړه وو، هغې
خو په کالو سم ځان داسې انځسته وو
چې مړه به په کفن کښې څوک داسې نه
نغاړي، کړې، بنگري، والي او په
غاړه کښې د شلو ټولو غټه کټماله
او ولي نه، ملک صېب په دريم ځل په
ووتونو کښې ممبري گټلې وه، خو په
دې مجلس کښې د گلشن غريبې ساده
باده وجود څه عجيبه غونډې
ښکارېدو، زه خو په کار روزگار
لگيا وم، خو په تلو راتلو کښې مې
يوه نيمه خبره تر غوره کېده، د دې
ټولو ښځو د خبرو موضوع هم هغه
غريبه وه، د ملک صېب ښځې سره دا
غم وو چې که دا کونډه ده، نو د
خرخ خوراک او د کور کرائي انتظام
له کومې کوي، کشورو ترور سره دا
فکر وو چې هغه روزانه د لسو بجو

تېم کښې چرته ځی او د بابو صېب کورواله خو پکښې یوه نوې تپه دا وکړه چې اورېدلی ئې دی چې خاوند ئې مړ نه د دې په جېل کښې بنديوان د دې هغه د دې ټولو خبرو نه نا خبره یو طرف ته غلې ناسته وه، زه لایوه دوه ځله ورنزدې شوم هسې مې ورسره یو دوه خبرې وکړې خو بیا به په څه کار پسې په منډه شوم.

غرمه چې دسترخوان وغورېدو، نو هغه هم د نورو ښځو سره سمه روټی ته کښېناسته، نورو ښځو خو د خوړې په وخت هم ژبو ته ارام ورنه کړو او د خپلې درنې او پردی سپکې نه وزگارې نه شوې، خو هغې په چپه ځله روټی وخوره، یو د حاجی صېب ښځې ته ئې سلام ضرور وکړو چې د مکان مالکه ئې وه، بل چاسره ئې گفت بدل نه کړو، چې روټی وخورې شوه نو ټولې ښځې پاڅېدې، ولې زما د "نه نه" باوجود هغې ماسره ټول لوبښی کودی راټول کړه او تر اخره ئې ماته د کوربنو په مثال لاس راکړو.

ختم د ماسپښین نه وروستو وو، ما د خپلو لوڼو سره د ختم مټائی په رکیبو کښې اچوله چې ناڅاپه کشورو ترور ساه نیولې غونډې کوټې ته راننوته او په هېبت ئې ووې چې

د ملک صہب د بښځې کټماله چرته
پرپوته، ما زر زر لاسونه وځنډل او
دالان ته راووتم، په دالان کښې غل
غوبل جوړ وو، د ملک صہب بښځې کله د
کت لاندې سر ننه ویستو او کله ئې د
بالښت لاندې کتل، په پلن او صحتمند
مخ ئې خولې راماتې وې.
"خوړې! پوره د شلو تولو
کټماله وه"

چې زړه ئې ولیدم نو وار خطا
وار خطا ئې راته ووې. زه هم
پرېشانه شوم، هغې ته خو مې تسلی
ورکړه چې کټماله به دې هم دلته
چرته پرپوتی وی، ولې خپله مې هم
زړه رپړېدو چې د لکونو روپو شے دے،
که ورک شو نو کور زما دے، بده
خبره به وی، ټولې بښځې ماسره د
کټمالې په لټون کښې لگیا وې، خو
کټماله چا پورته کړې ده، زما د
زړه نه یو الله خبر وو، کور زما و نو
بدناموسی هم ټوله زما وه.

په دغه وخت چې مونږه ټول په
کټماله پسې لے په لے گرځېدو، نو
زمونږ دا نوې گاوندې گلشن ماته
رانزدې شوه او د تلو اجازت ئې
وغوښتو، ماته ورته ووې چې لږه
ایساره شه چې د ختم مټائی ځان سره
یوسی، هغې ووې چې نه کور مې په سر

دے او ماشومان مې کور کښې دغسې
پرېښې دې، ایسارېدے نۀ شمه، ما
ورته اجازت ورکړو او هغې څادر په
سر کړو او ماشومه لور ئې د گټې نه
ونیوه، ناڅاپه کشورو ترور په هغې
اواز وکړو:

"خوړې! په دې څادر پورې دې څه
ترلی دی؟"

هغې چې د کشورو ترور خبره
واورېده نو رنگ ئې لکه د کور کمن
زیر وتښتېدو، د پرونی پیسکه ئې په
لاسو کښې راټوله کړه او په زړه
پورې ئې کلکه ونيوه، په چاری ژبه
ئې تش دومره قدرې وئیل:

"دا ..... دا ..... دا
خو"

ما چې د هغې دا حال ولیدو، نو
لکه د نورو زه هم شکمنه شوم، ولې
په کور بللې مېلمنه وه نو ما هېڅ
وئیلې نۀ شو، خو د نورو ښځو خو دا
مجبوری نۀ وه، د حاجی صېب ښځې لږ
د عقل نه کار واخستو او رامخکښې
شوه.

"خوړې! خفه کېږه مه چې څوک
څوک رخصتېږی نو تلاشی دې ورکوی چې
د زړونو نه شک ووزی"

د ملک صېب ښځې هغې ته په
قهرژنو سترگو وکتل او په زهرژنه
لهجه کښې ئې ورته ووي:
"خه خورې! دا پيسکه دې
راوسپړه"

د گلشن سترگې د اوښکو نه ډکې
وي، شونډې ئې لکه د بلې ډيوې
رپېډې، خله ئې گونگه وه خو ټول
وجود ئې لکه دا التجا کوله چې د
خادر پيسکه مه سپړئ، په دې کښې
کتيماله دغ، خو په هره سترگه کښې د
هغې دپاره کرکه وه، د هغې دا
خاموشي احتجاج هيچا نه اورېده،
اخر د ملک صېب ښځې د هغې د لاسو نه
د خادر پيسکه راښکله او د هغې
غوټه ئې پرانسته، د چا په وهم
گمان کښې هم نه وه چې د هغې د
پيسکې نه به د کتيمالي په ځاي بل
خه راوځي، ټول هک دک ولاړ وو، د چا
په سترگو کښې حېرانتيا وه او د چا
په سترگو کښې پښېمانۍ او شرمندگۍ،
ما خو وي چې دا زمکه وشلېږي او زه
پکښې سره د مالت د ټولو ښځو ننه
وزم، د گلشن د پروني په پيسکه
پورې زما د کور دوه روټي تړلې وي
او د روټو په مينځ کښې ئې دوه
خلور د غوښې پوټۍ، لږه غونډې يخه
قورمه او دوه درې نيمگرې کوفتې

داسې بڼدې كړې وې لكه چې په يو
موتې زړه كښې چا خپل واړه واړه
نيمگري ارمانونه راټول كړي وي.

كښلله
لطيف شاه شاهلا

رندي

د پو د مياشتې توژنه يخني د
بېگاني باران سره نوره هم زياته
شوې وه، باران ټوله شپه په يوه
مخه پوست پوست وړېدله وو، سحر
مانځه وخت باران خو لږه پښه
ونيوله خو د اسمان زړه لا هغسې ډک
ښکارېدو، د کمرې نه بهر تېزې
هواگانې د بنيادمو تر هډوکو
کوزېدې، د اتوار ورځ وه او په
داسې يخه باراني ورځ چې چوني هم
وي نو د کوم کافر زړه به د برستني
نه بهر وتو ته وشي، ما هم خپله
کمره په هيټر ښه گرمه کړې وه او
ځان مې په غټ کمبل کښې انغښته وو.
داسې بې غمه ځکه وم چې د وړو
مور سره د وړو مور کره نلې وه، په
کور هر طرف ته چپه چپيا وه، پروڼه
راسې مې د خپل زور معمول مطابق د
خپلو کتابونو الماری پرانستې وه
او د مطالعې په پهاشي بوخت وم، د
ښځې او د ماشومانو په غېر حاضري
کښې د کتاب سره تړلې تېره هېره
مينه تازه کول زما زور عادت وو،
بېگاه راسې مې د خليل جبران
"دريمز ايند تهاټس" (Dreams and)

(Thoughts) په لاس راغله وو او د فکر تنده مې پرې ماتوله، خو سحره راسې مې ناقلاړه سوچ د هغه په يو اقتباس کښې انښته وو، په معنی او مطلب ئې پوهېدم خو په فلسفه ئې نه رسېدم، هغه ليکلی وو چې رنډی د يو مخصوص شخصیت يا کردار نه بلکې د يو مخصوص ذهنیت او روئې نوم دے، ما د دې فکري په فلسفه پسې د خيال اسونه زغلول چې ناڅاپه مې کشر ورور اېمل د کمرې په ور کښې سر ښکاره کړو، د هغه پوزه د يخنی نه او مخ د بې اختیاره شاني جوش او خوشحالی نه بيخي سره وو.

"لالا جی! لږ بيټک ته ووځئ، زما د کالج ملگره خوشحال راغله دے"
ما خپلې عينکې وويستې او لږ په حېرانتيا مې ترې تپوس وکړو:
"ولې؟ ما سره ئې څه کار دے څه؟" اېمل ور لږې کړو او کمرې ته ټول رانه وتو.

"نه لالا جی! څه کار خولئې نشته، خو هغه يوازې نه دے، ما تاسو ته وئيلي وو کنه چې د هغه نېټ فريند د انگليند نه راغلي ده، هغه هم ورسره ده"

ماته ياد شو چې هغه دوه درې ورځې وړاندې ماته څه خبره کړې وه

چې د هغه ملگرې خوشحال پسې د هغه
د انټرنېټ ملگرې د انگلېنډ نه
راغلي ده او دهغه سره به واده کوي
او د خان سره به ئې ولايت ته بوځي.
اېمل او خوشحال دواړه د خه مودې
راسې په دې غم اخته وو، په
انټرنېټ ئې د بې شمېره ښځو سره
ملگرتيا جوړه کړې وه او په دې طمع
وو چې څوک به پرې مهربانه شي او د
خان سره به ئې امريکې يا يورت ته
بوزي، داسې ښکارېده چې خوشحال خپل
مقصد ترلاسه کړي وو.

"دلته ئې ولې راوستې ده؟"

ما ترې لږ په ويزاري تپوس
وکړو، اېمل د يځنې نه سره خپله
ټماټر پوزه ومېرله او د منت په
انداز کښې ئې ووي:
"لا لا ج! ما ورته چا ئې کړې دي،
تاسو ورسره يوه لحظه کښې ئې، زه لږ
تر بازاره ځم"

هغه ته معلومه وه چې زه د
انټرنېټ د داسې قسمه تعلقاتو سخت
خلاف يم، خو مجبوري دا وه چې په
کور کښې دا وخت زما نه علاوه بل
څوک وو هم نه، زما زړه خو د گرمې
کمرې نه وتلو ته او بيا خاص کر د
دې بې سره جوړې دپاره وتلو ته

بيخی تيار نه وو، ولي ورور مي هم
خفه کولے نه شو.

"نيک بخته! نو په داسې ورځ دې
راغوبستو چې ورنډار دې هم کور کښې
نشته، ښه ده زه ورځمه ..... او
خبره واوره دا سل روپۍ ځان سره
واخله"

هغه چې زما اقرار واورېدو نو
په زغل د کمرې نه ووتو.
"نه لالا جي! پېسې مي په جېب
کښې شته"

زما لاس زما په جېب کښې پاتې
شو او هغه لکه د اله دين د ډيوې د
پيری په شان غېب شو، ما په کتاب
کښې پاڼه راماته کړه او په سائډ
ټېبل مي کېښودو، بيا مي يوه اوږده
ستوماني وويسته او په نه زره مي د
کمبل نرمه گرمه غېږه پرېښوده،
هيټر مي بند کړو، گرمه شري مي له
ځانه تاو کړه او د کمرې نه بهر
راووتم، باران ودرېدلې وو خو ټېزه
هوا لکه د کټارو په وجود بده
لگېده او نېغه هډوکو ته تله.

چې بېټک ته ننه وتم نو رښتيا
خبره دا وه چې داسې چېران شوم لکه
چې چا د بجلی شات راکړې وي، د
خوشحال سره چې په صوفه کومه ښځه
اوره په اوږه ناسته وه، هغه که

ډېره کمه وه نو د پنځوسو کالو وه،
د اوښ په شانې دنگه او داسې اوچه
ککړه لکه چې غوښه ئې د وجود نه چا
ترورلی وی، په وړوکی غونډې زیر
زاویل مخ ئې د بې شمېره گونزو جال
خور وو او تور تر سپرې ئې لکه د
مشکو د مخ په جال کېښې تومبلی شوی
ښکارېدل، په بیلو ریزو سترگو ئې د
غټو شیشو عینکې پرته وې او په سر
ئې د ویشتو یوه جاله غونډې جوړه
وه، ست ئې لغړ وو او په غاړه کېښې
ئې یوه ارزانه غونډې د جالی
رنگینه لوپټه داسې پخه راتار کړې
وه لکه چې خوشحال ورته په گفټ کېښې
ورکړی وی. د جینز او شرټ دپاسه د
جالی لوپټه داسې ښکارېده چې لکه
مشرق او مغرب سره گډوډ شوی دی،
خدائې خبر چې په دې یخه یخنی کېښې
په نری سویټر او د جالی لوپټه کېښې
دې زړې میمې د موسم د کومې ادا نه
خوند اخستو، ما په ورومبې نظر کېښې
د دې عجیبه خیز جاج واخستو او ډېر
په گرانه مې د تندي چونی هوار
کړو، په دروغڅنه خندا کېښې مې
ورسره هیلو هائې وکړل، خوشحال د
هغې په خوا کېښې راغونډ او شرمېدلی
غونډې ناست وو، په بېټک کېښې
خاموشی وه، بهر د باران څاڅکو د

لبرې دمې نه پس بيا لکه د مرور
ماشوم د اوبکو په تسلسل سره د
زمکې په لمن کښې توئېدل شورو کړل.
خوشحال غريب ته دومره انگرېزی نه
ورتله چې زما وړاندې ئې هغې سره
خبرې اترې کړې و، ځکه چې ماته
پته وه چې هغه په دوولسم کښې د
درې کالو راسې د انگرېزی په پرچه
کښې وېل کېدو، اخر ما د يو ښه
کوربه په حيث هغې سره ځله گډه
کړه، هغه انگرېزه وه او ماته
معلومه وه چې انگرېزان عام طور
سره خبرې په موسم د تبصرې نه شورو
کوي، ما هم د موسم نه خبره
راونيوه، خپله پيژندگلو مې ورسره
وکړه او د هغې نوم مې زده کړو.
مارگرېټ د لندن اوسېدونکې وه
او ډريس ډيزائنر وه، په ساده ټکو
کښې درزونه وه، ما به ورسره څه
نورې خبرې هم کړې وې خو هغه
غريبه د هرې خبرې سره داسې ټوخېده
لکه چې څوک شلېدلې ټول غبروی، سينه
ئې بيخي شلمه وه، د شنو شنو رگونو
نه ډک هډوکي هډوکي لاسونه او د
اوردو گتو زير سرونه ئې په دې
گواهان وو چې کم نه کمه د سگرټو
نشې خو ضرور وه، د هغې خپل خيال
دا وو چې دا د موسم اثر د، د هغې

خیال هم خه ډېر غلط نه وو، په داسې قهر ژنه یخنی کښې دومره لغړ گرځېدل به د ځان سره توخی نه راوړی نو خه به راوړی، په دې دوران کښې چې به هغه د توخی نه له قلاره شوه نو گم سم ناست خوشحال ته به ئې په نری موسکا کښې داسې په محبوبیت وکتل چې داسې به د شپاړسو کالو پېغله هم خپل محبوب ته په بیخی تښتایی کښې ونه گوری، دا بیله خبره وه چې د محبوبا ته موسکا سره به ئې یو اړخ ته خو په وړوکی زیر زاویل مخ کښې گونزو خپل جال نور هم خور کړو او بل اړخ ته به ئې په خورلی شوی اورپنو کښې پراته لوې لوې زیر غاښونه هم څرگند شول، دلته به خوشحال د هغې ځان ته په کتو او یا زما هغې ته په کتو له شرمه په صوفه کښې نور هم غوندې غوندې شو.

چې اېمل تیاره ترې په لاس بېټک ته راغلو نو ما د اطمینان لویه ساه واخسته، د دې بوډی انگرېزې نه ماته خه عجیبه غوندې کرکه راتله، داسې نه وه چې گنی ما د دې نه وړاندې د سپین پوستو سره ناسته پاسته نه وه کړې، زه په خپله خه موده په یورپ کښې پاتې شوه وم او

دا خلق مي د نزدې نه ليدلي کتلي وو، د دې خلقو د وجود سور بوئي د دوی غټه پېژندگلو ده، خو دې زړه صيمه کښې ماته د مخصوص وړم نه علاوه هم څه ناليدلې غوندي کرکړن احساس کېدو. اېمل هغې ته ډېر په احترام او عقيدت د چائيو پياله وړاندې کړه، خوشحال ورته د نورو لوازماتو پليټونه مخکښې کول، ما د خوشحال بېکلي ځوانی ته کتل او افسوس مي کولو چې دا غريب به دې زړې انگرېزي سره څه ژوند کوي، دې سره واده کول خو د رنځ پچي غاړې ته اچول دي، د امريکې او يورپ رنگين خوبونه زمونږ د ځوانانو په حواسو داسې سواره شوي دي چې خپل تهذيب ئې ورپسې هم هېر کړي دے او خپله پښتو ئې هم دوره کړې ده، د يويشتمې پېړۍ هر اېمل او هر خوشحال د ډالرو او پونډونو په خواهش کښې د دې هوسناکو شيشکو په پنجو کښې راگېر دے او په خپل سپېڅلي روح د دې شيشکو نوکاري زغملو ته مجبور دے.

هغې زر زر په دوه څلور گوتو کښې د چائيو پياله تشه کړه او خپل جينز د وروستي جيب نه ئې د سگرتو ډبے رااوويستو او يو سگرت ئې خپلې

کبری خُلی ته یورو، خوشحال په منډه
د خپل جیب نه ماچس رااوویستو او
لکه د یو ښه نوکر ئې د هغې سگرت
ته تیلے ووهلو، هغې په جواب کښې
خپلې شنې سترگې د خوشحال په کوتلی
غنم رنگه وجود داسې خښې کړې لکه
قصاب چې د حلالې نه مخکښې څاروے په
سترگو کښې تلی، د سگرت د نوی کش
سره هغه بیا په توخی سر شوه، دغه
وخت هغه ما ته یوه داسې ژورې
ښکارېده چې زما د تهذیب په وجود
لگیا وی، زما وینه څښی، ناڅاپه مې
د خلیل جبران د اقتباس هغه فقره
رایاده شوه چې د سحر نه مې پرې
مازغه ستړی کول خو د ادراک په
کاله نه راکوزېده "رنډی د یو
مخصوص شخصیت او کردار نه بلکې د
یو مخصوص ذهنیت او روئې نوم دے" د
خوشحال سترگې ښکته وې او د هغه
ماچس سره ئې لوبې کولې چې یوه
لحظه وړاندې ئې پرې د انگریزې
سگرت بل کړے وو، ماته بیخي داسې
محسوس شوه لکه چې زما وړاندې زما
د ورور ملگرے خوشحال نه بلکې یوه
په مخې رنډی ناسته وی.

توکانی

کشورو ته شپارس کاله وړاندې هغه ورځ داسې یاده وه لکه چې پرونی خبره وی، نواب صېب د کشورو مور ته خوشخبری رالېږلې وه چې هغه د یتیمي کشورو په سر لاس کېښودو. کشورو ته ښه یاد وو چې د هغې مور د ډېرې خوشحالی نه خپلې ښو ته راغلي اوښکې ایسارې نه کړې شوې او بې اختیاره په ژړا شوه. پېغله کشورو چېرانه وه چې مور ئې ولې داسې اوتره شوه چې اول خو ئې هغه ځان ته راغاره ویسته او بیا ځان سره وژړېده، خو چې کله مور کشورو په دې خبره پوښې کړه چې د نواب صېب د چا په سر لاس کېښودل څه معنی لری، نو د هغې په غټو غټو سترگو کښې هم د سباوون ستوری وځلېدل او په پستو گلابی شونډو ئې سپرلی خپزه خدا خوره شوه.

نواب شمشېر علی خان خاندانی نواب وو، باقاعدہ نوابی خو ئې د مشر نواب صېب په ژوندانه ختمه شوې وه، ولې اوس هم په علاقه کښې د هغه نه زیات جائېداد او اثر رسوخ د بل چا نه وو، هغه یو وضعدار، زړه

سواندے او همدرد انسان وو، سخاوت خو ئي د پلار نيکۀ نه په وينه کښي شامل وو، خو دردمن زړۀ ورته قدرت د خصوصي انعام په توگه بخښلے وو. د نواب صېب د سخا او همدردی ډېرې قيصي مشهورې وې، خو يو غټ مثال ئي دا وو چې پهعلاقه کښي چې څوک غريبه ښځه گنډه شوه او لور به ئي پيغله شوه نو هغۀ به د هغې يتيمي پيغلي په سر لاسو کېښودو، د دې مطلب به دا وو چې د دې پيغلي دپاره د مناسب هلک او کورني لټون، د دې د واده ټول انتظام، دود دستور، داچ او کالے پرتے هر څۀ به د نواب صېب ذمه واری وه، په شلگونو غريباناني پيغلي په دې طريقه هغۀ د خپلي حوډلي نه په عزت او پرده کښي رخصت کړي وې، اخر د يتيمي کشورو د کونډې مور دعاگانې هم قبولي شوې او نواب صېب د هغې په سر لاس کېښودو.

کشورو ته هغه ورځ هم ښه ياده وه چې کومه ورځ هغه د خپل کچه کور نه د نواب صېب لوي حوډلي ته رخصتېده، دا هم د نواب صېب د حوډلي يو ښکلے روايت وو چې د واده نه څو ورځې وړاندې به د واده جيني د حوډلي مېلمنه شوه او د واده په

ورخ به نواب صېب دا مېلمنه په خپلو بختورو لاسو ډولۍ ته وسپارله .
کشورو په عمر کښې ورومبۍ ځل د خپلې مور نه جدا کېده ، د کور نه د تلو په وخت ئې زړه لکه چې په سترگو کښې درزېدو ، سترگې ئې ډکې کېدې او مور ته بيا بيا غاړه وته ، مور ورته دلاسي ورکولې چې لېونۍ ژاړې ولې؟ ته خو بختوره ئې چې د نواب صېب غوندي فرشته به دې ډولۍ ته خپړي ، بس د لس اتو ورځو خبره ده ، د خپره د خپل کور مېرمن به شې ، گلې ډېر ښه هلک دے ، تا به ډېره خوشحاله ساتي او داسې کشورو د اوبښکو ، اسوبلو او دعاگانو په سپورۍ کښې د کور نه حوېلي ته رخصت شوه .

کشورو ته د خپلې ډولۍ ورځ هم داسې ياده وه لکه چې د کلونو نه د ورځو خبره وي او هغه شپاړس کاله وړاندې نه بلکې پرون د حوېلي نه گلي ټانگې وال د خټو لوټو د يوې کوټې کور ته راغلي وي . نواب صېب هغه په خپلو لاسو د گلي ډولۍ ته واچوله ، ډولۍ ته د ختلو په وخت هغې د مور په سپينه پورې داسې په ساندو وژړل لکه چې چا په پسه چاره حلاله کړي وي . د کشورو په راتلو

باندي د گلي زره د خوشحالو نه او
کور د نواب صېب رالېرلي د کشورو د
داچ د سامان تر خُلي ډک شو.

د کشورو د سترگو په پرده تېر
وختونه لکه د زړې زمانې د خاموش
فلم په شان تېرېده، د بخت مينې د
پېدائش او خه موده وړاندې د گلي د
ناگهانه مرگ لمحې هم د هغې د
يادداشت په پرده لا هغسې تازه وې.

"مورې! ..... وا مورې!"
د بخت مينې تېره او از هغه
ناخپه د خيالونو د دنيا نه واپس
د حقيقت دنيا ته راوسته، بخت مينې
خپل دواړه لاسونه د مور د ملا نه
چاپېره کړل او خپل سر ئې د مور په
غېره کښې کېښود.

"مورې! ته نن سحره راسې بيا
په کومو سوچونو کښې ډوبه ئې؟"

هغې د مور نه په نازولې ډول
تپوس وکړو، کشورو يو سوړ اسوبلې
وکړو او په غېره کښې پرته د بخت
مينې گورې او رينسمينې زلفې ئې په
خپلو لاسو هوارې کړې، د لور سره ئې
په سينه پورې لږ نور هم راجوخت
کړو او هغې ته ئې ووي:

"لورې! زما ټول سوچونه او
فکرونه خو تر تا پورې دي، اوس به
له خېره ته د خپل کور شي او زما

ټول غمونه به غوڅ شي، د سبا نه به
ته د حوبلی مېلمنه شي او څو ورځې
پس به په سره ډولې کښې خپل کور ته
لاړه شي"

بخت مینې د مور د جولی نه سر
راپورته کړو، د غټو سترگو په کاڅو
کښې ئې اوبښکې ځلېدې، په غړيو
نیولې اواز ئې مور ته ووي:

"مورې! ته ولې ما پورې دومره
تنګه ئې؟ زه د تانه هیڅ چرته نه
ځم، ته نواب صېب ته انکار وکړه"
کشورو زر د لور په ځله لاس
کېښودو.

"نه لورې! داسې مه وایه، ستا
دې خوارې مور خو شپاړس کاله د دې
موقعې انتظار کړې ده، د دومره
اوږد انتظار نه پس خو قدرت دا
خوشحالی راوستې ده، دعا کوه چې د
شمېر دا یو څو ورځې په خپل تېرې
شي"

کشورو د گتو په سر د لور په
اننگو روانې اوبښکې پاکې کړې او
سترګې ئې بره د کوټې د چت نه پورې
په څه نالیدی څیز خښې کړې.

بخت مینې چې د مور سترگو ته
وکتل نو د هغې په وازو سترگو کښې
ورته څه داسې تاثیر ښکاره شو چې
هغې ته داسې محسوس شوه لکه چې هغه

د مور په گرمه غږېره کښې نه بلکې په یوه زړه، یخه او سنگینه مقبره کښې پرته وی.

د بخت مینې ډولې چې د نواب صېب د خوږلی نه ووتله نو کوز مازیگر وو، شفق په سور کفن کښې ځان انغښته وو او د ماښام سکڼې څادر په خورېدو وو، کشورو ډېره خوشحاله وه، خندا ئې د ورښکو نه توئېده، چې نواب صېب زنان خانې ته رانه وتو، نو کشورو هم اخوا دې خوا وکتل او رو غوندې د هغه په کمره ورنه وته، نواب صېب په خپله آرام کرسی کښې اوږد اوږد ناست، بلکې ملاست وو، چې کشورو ئې ولیده نو اول خو ئې تندې چون غوندې شو، خو بیا د ځان سره روزو هوار شو، د کنډه بریتونو نه ښکته په ورښکو کښې لږ موسکې شو او کشورو ته ئې ووي:

"راځه کشورو، د لور ښادې دې مبارک شه، خوشحاله خو ئې کنه؟"
کشور و خپل دواړه لاسونه په خپلو ټوټو کېښودل او په برق برق ئې وخنډل.

"نواب صېب! ستا دې مبارک وی، زما نه زیاته خو دا مبارکي ستا ده، ټول عمر دې پردی لونه ډولې ته

خېژولی دی، نن دې په ورومبی ځل
خپله لور ډولی ته واچوله"
د نواب صېب تندې بیا چون شو.
ته څه وئیل غواړې، صفا صفا
ووايه"

کشورو بیا په خندا شوه.
"نواب صېب! نور درته څه صفا
ووايم، ما خو درته ووي چې د لور
مېلمستيا او رخصتي دې مبارک شه،
او ..... نواب صېب او، بخت مينه
ستا هغه لور ده چې تا ماته شپارس
کاله وړاندې په ډولی کښې د خېژولو
نه وړاندې په جولی کښې اچولې وه"
نواب صېب يوه لحظه نېغ نېغ د
کشورو موسکي څهري ته کتل او بيا د
خپلی کرسی نه اوچت پاڅېدو، پتکې
ئې د جولی نه ښکته پرېوتو او په
رغړېدو رغړېدو د کشورو تر پشو
راغلو.

"ته دروغ وے کشورو!، ووايه چې
دا دروغ دی"

کشورو په زهر ناکه لهجه کښې
داسې وخنډل، لکه چې چرته په وران
کنډر کښې بلها شے بلاگانې په يو
ځایي په خندا وې.

"نواب صېب! کومې توکانې چې تا
ماته شپارس کاله وړاندې زما په
سپينه جولی کښې اچولې وې، هغه نن

ما واپس ستا په مخ ومړلې، دا د
يوې بې وزلې ښځې انتقام وو، چې نن
پوره شو، ستا نوابی غرورو نن د
غریبې کښورو په خېرنو پښو
ولوغړېدو"

کښورو په پښو کښې پروت د نواب
صېب پټکی ته لته ورکړه او د کمږې
نه بهر ووته، نواب صېب ته داسې
محسوسېده چې لکه هغه د کلی په
مینځ کې بربنډ ولاړ وی او خلق
راځی او په هغه توکانې توکی. "اخ
هو" د هغه ځله ګونګه وه، خو په
وازو سترګو کې ښې ئې د بخت مینې
بربنډ تصویر داسې پوخ ولاړ وو، لکه
چې په سکرین باندې یو نا خوښه
منظر د چا نه په خطا "سټیل" شی.
بله ورځ سحر چې د نمر اولنی
پلوشې د زمکې په وجود خورېدې، نو
ورسره دا خبر هم په علاقه کې
خورېدو چې نواب شمشیر علی خان په
نیمه شپه کې خپل ځان په تماچه
وویشو او خودکشی ئې وکړه.

انجر گل

غنی گل چې د کله نه د سترگو
نظر بائیللے وو نو غریب د کار
روزگاره خوځه پاتې شوه وو چې په
کور کېنې هم بندیوان پروت وو، شپږ
میاشتي وړاندې چې ناڅاپه د هغه د
سترگو نظر په کمېدو شو نو یو څو
ورځې خو پرې هغه څه پروا ونه
لرله، ځکه چې یو څو غریبی وه،
ډاکټر ته نزدې کېدل د تاوانی
جواری نه کمه نه وه او بل د هغه
دا خیال هم نه وو چې په یوه میاشت
کېنې دننه دننه به هغه داسې په ټپو
شي چې په سترگو کېنې به ئې د رڼا
بخره هم پاتې نه شي.
یو سحر چې ئې سترګې وغړولې نو
د کت سر ته ولاړه بختی ورته په رڼا
ورځ د تېر ماښام د سېوری په شان
ښکاره شوه، د انجر گل سره لاس
نیولې چې لوی اسپتال ته لاړو او
ټسټونه ئې وکړل نو زر اته سوه
روپۍ ئې هم ولګېدې او ډاکټرانو
ورته د لوی اپرېشن ووي، چې په هغې
هم شل زره روپۍ لګېدې، هغه غریب
خو دومره ډېرې روپۍ په خپل پنځوس
کاله ژوند کېنې چرته په خوب کېنې هم

نۀ وې ليدلې، خفه زهير او نامراده
کور ته راغلو او په جونگه کښې
پرېوتو. بختي غريبې چې د شلو زرو
روپو واورېده نو هغې هم غريبې زړۀ
ونيوو، د خوارانو په کور کښې داسې
خۀ خيز هم نۀ وو چې د خرڅون جوگه
وۀ، په تېره تېره د انځر گل يو
رېږيو وو چې غني گل ورته ډېر په
مينۀ خو ورځې وړاندې اخستۀ وو، خو
هغې هم د درې څلورو سوو نه زياتې
نۀ کولې او يا د شپږو اووۀ سوو
روپو د لرگي هغه لاس گاډۀ وو چې
هغۀ به پکښې په اوړي کښې ائسکریم
خرڅول، خپل خپلوان کۀ ئې وو هم د
دې خوارانو نه چوکي چوکي قرض کړي
وې او د واپس کولو ئې خۀ مخه نۀ
وه، دا لاسونه وه چې د انځر گل نه
علاوه ټول ماشومان ئې په وړوکوالي
مرۀ وو گنې اوس به ئې حال نور بد
وو، ځکه چې هغۀ خود سر مزدوري
کوله او د رنډېدو نه پس د مزدوري
جوگه پاتې نۀ وو، په ناز لوي شوي
انځر گل غريب چې د کور حال وليدو
نو د لاسونۀ ئې مرکي او د غاړې نه
غليل وغورځولو او د پلار د
ائسکریمو لاس گاډۀ ئې راوان کړو،
اس به د غني گل په ځانې هغۀ د
ښار په کوڅو کښې د "يخ ائسکریم"

چغی وهلی، ماشام چي به سترے
ستومانه په کوڅه راننه وتو، نو
مور غریبه به ورته په ور پورې
ناقلاره ولاړه وه، د سپېرو سترگو
دغه ایکه یوه اوبښکه وه، په
دعاگانو ئې غوښتے او په نیازبین
توب ئې لوې کړے وو، د هغې پرې دا
ورځ خو پیرزو نه وه ولې د گېډې
دوزخ هم خشاک غواړی، د اوړو تشې
پېټې چې ورته وخنډل نو په ډکو
سترگو ئې انځر گل مزدوری ته
ونیوو، د غنی گل هم هغه د سپینو
ډکو اولاد او د اخری عمر همسا وه،
هغه به د ستری ستومانه انځر گل مخ
نه لیدو، خو هغه چې به په ستری
اواز پلار ته سلام وکړو او د ټولې
ورځې "وټک" به ئې د هغه په لاسونو
کښې کېښودو نو د هغه ښځې سترگې
به راډکې غوندې شوې، د خوارلسو
کالو عمر خو خستی عمر وی، په دې
عمر کښې دهغه په زوې باندي د لاس
گادې زړه چاودې مزدوری کله پېرزو
وه خو مجبور وو، ناڅاپه به ئې د
ځلې نه د یو سور اسوبلی سره گيله
وخته، خاونده! ته لوې باچا ئې، خو
ستا په دې دومره لویه باچاهی کښې
ما دپاره یو شل زره روپي نشته چې
د اپرېشن سوب مې وکړی، بختی چې به

د هغه د خُلي نه داسي قسمه خبره
واورېده نو اکثر به ئې وټوكلو، چې
د انځر گل پلاره توبه وباسه، د دعا
چل هم درته نه درځي، د خدائي نه
خو دا رنگه غوښته كوي، خو غني گل
به ولوېدو.

"نېك بختې! خلقو ته لكونه
كروړونه وركي، زه خو ترې اېرېشن
ته يو شل زره روپي غواړم چې نظر
مې راشي او خپله حقه حلاله مزدوري
وكرم"

بختي به غوړونو ته لاسونه
يوړل.

"په هر حال كېنې شكر ويستل
پكار دي، كه هغه وغواړي نو بڅېر د
اېرېشنه به نظر دركړي، د كفر ټكي
مه كوه"

غني گل به د هغې خبره اورېده
ولې د خپلو گيلو نه نه اورېدو.
د پشكال يو تاوژن ماريگر وو،
د اسمان په لمن ناڅاپه گورې وريځې
د تنې او برېښنا سره خورې شوې.
غني گل د كوټې مخې ته په كچه دالان
كشې پروت وو او بختي ورسره كوزه
په پېړۍ ناسته وه، په نغري كېنې ئې
سر وركړه وو، پوكي ئې وهل، لرگي
شنه وو او سم اور ئې نه اخستو،

غنى گل په اووم ځل هغې ته اواز ورکړو:

"په نیک بختې! دا چاڼې یخې شوې، که په نمر دې ایښې دى"
بختی د څادر په پلو لوگی وهلی
لوندې سترگې وچې کړې، یو دوه ټوخی
ئې وکړل او جواب ئې ورکړو:
"لږ صبر وکړه، لرگی سم نه
بلېږی او ته کوم ډیوتی ته روان
ئې؟"

غنى گل چې د کله نه سترگې
بائیللې وې نو غوړونه ئې نور هم
تېره شوی وو. د اسمان په گرز گروز
کښې ئې هم د هغې خیره واورېده.
"او کنه اوس ته هم پېغورونه
راکوه، په کور ورته کښېناستم کنه،
مزدوری نه شم کولې ځکه دې د ډیوتی
پېغور راکړو، حق هائي، که څه څدائي
رانه سترگې نه وې اخستې یا ئې
دومره څه راکړې وې چې اپرېشن مې
پرې کولې شوی نو نن به داسې د تا
پېغورونو ته نه وم ناست، ما سپېره
دپاره به د هغه په خزانو کښې یو
شل زره روپې هم نه وی نو"
هغه به لا نور هم څه وې، خو
بختی د پېړۍ نه راپاڅېده او د
ټینگو چاڼیو ډکه پیاله ئې د غنى
گل په لاس کښې ورکړه.

"غله شه بيا دې گډې وډې شورو
کړې، هن، دا چائي واخله، لکه د
ماشومانو په وړه وړه خبره خفه
کېږې، ته چائي خښه، زه دا شه اوس
کوټې ته دننه کوم، د اسمان سترگې
ډکې دي، باراني گرز گروز دے،
خدائي دې سره زمونږ دکوټې، کچه
کوټو ته خپر کړی"

بختي بهر ووتله خو غني گل ته
ئې د کچه کوټې غم تر غاړې کړو، په
تېر ژمي کښې ئې هم کوټه په هر
باران کښې خڅېدلې وه، خو شو خله
ئې اراده تړلې وه چې کوټه لېو
کړي، خو د خورو خښو نه بل څه ته
سم نه شو او اوس دادې پشکال
ورباندي راغلو. بختي يو خو زړوکی
او په غولي کښې پروت جولنگه کت
کوټې ته دننه کړل.

"ما وې چې باد باران دے، دې
انځر گل نن ناوخته نه کړو"
د غني گل خبره لا په خله کښې
وه چې بختي زوې ته دعا وکړه او
دروازې ته روانه شوه، هغه چې د
دالان نه راووته نو د باران غټ غټ
خاڅکی ئې په مخ لکه د ترمو اوبسکو
راپرېوتل، دروازه بيا وډبېده، هغې
قدم چاڅ کړو.

"باران پرې راغلو، جوړ لوند
شوه به وي"

هغې د ور زنجير ښکته کړو او د
تيم ور ئې دننه راښکلو، د انځر گل
په ځائې په درشل پورې يو کت پروت
وو، په کت کېښې څوک پراته وو چې
سپين څادر پرې غوړېدله وو، په
څادر باندې ځائې په ځائې سره
داغونه ښکارېدل چې د باران څاڅکو
خواره کړې وو، د کت نه چاپېره يو
څو نا آشنا کسان ولاړ وو، يو پکښې
د پوليس په وردی کېښې وو، بختي
حېرانه ولاړه وه، کله ئې کت ته کتل
او کله نا آشنا مخونو ته، ټول غلي
ولاړ وو، بيا پوليس والا رو غوندې
راوراندي شو او په کت کېښې د پروت
بنده د مخ نه ئې څادر پورته کړو،
د بختي د سترگو په وړاندې په
سپينو پټو کېښې ترله چې کوم مخ
ښکارېدو هغه به هغې څنگه نه
پېژندو، هغې د زړه د کومې نه به
اختياره چغې کړې.

"انځرگله!"

او په کت راپرېوته.

د انځر گل د مرگ درېمه وه، د
غني گل په چنه پورې يو څو کټونه
پراته وو، خلق لاس نيوي ته راتلل،
غني گل هم په يو کت غله غم ځپله

ناست وو، د انځر گل ناخاپی مرگ ئی لکه چې ملا ماته کړې وه، هغه چې د کله نه دا سپیره خبره اورېدله وو، نو دغسې گم سم وو، زړه ئې په ورو ورو ژړېدو، ولې د سترگو نه ئې اوبښکې نه تويدي، هغه غوښتل چې په چغو چغو وژاړی، چې زړه ئې سپک شی، خو داسې لگېده چې د سترگو نه ئې د کتو سره سره د ژړېدو چل هم هیر شو وو.

"د جمعې دعا به وکړو"

چا اواز وکړو او غنی گل لکه د خود کار مشین لاسونه پورته کړل او بیا ئې ښکته کړل.

"خدای دې ټول وبخښی، اخبار

لیکلی دی چې شپاړس تنه مړه دی"

چا خبره وکړه.

"مړه خو شپاړس دی خو د ژوبلو

هډو شمېره نشته، ډېره غټه چاودنه

وه"

چا جواب ورکړو.

"دا څوک ظالمان دی چې داسې بی

درېغه خلق وژنی"

یو بل کس خبره زیاته کړه.

"حکومت خو وائی چې د گاونډی

ملک پکښې لاس دے"

ورومبی کړی بیا ووې، یو بل

سری غلې غوندې وخنډل.

"حکومت خو به هم دا وائی، غل نه غلا نه کږېږی، نو وائی چې شپه د جمعې ده او که د گاونډی هم پکښې لاس وی نو تحفه کږېږو دې نه، چې بل کره کانی اولو نو د گلونو طمه به نه کوو"

"او ته ښه وائی، مونږ پښتانه خو حق نا حقه د پردو د سیاست له سره زار شو، په پردی اور کښې وسوزېدو"

چا پکښې د یو سور اسوبلی سره سیاسی تبصره وکړه.

"وائی چې حکومت د مرو دپاره د شل زره روپو اعلان وکړو"
یو سری پکښې د موضوع د بدلېدو دپاره ووې.

"ښه..... دا خو نوې خبره ده، پخه خبره ده که اخبار لیکلی دی"

دویم سره څوک اخبار خپله وو.
"اخباری خبره نه ده، ما بیگانه په خپله په تی وی اورېدلی دی"
ورومبی کس خبره پخه کړه. غنی گل د ناستو خلقو خبرې اورېدو خو پام ئې ورته نه وو، د شلو زرو روپو د نوم سره ئې پام خبرو ته راوگرځېدو، د شلو زرو د امداد سره سم ورته د خپلو سترگو د اېرېشن

خبره رایاده شوه، د هغه په مزغو
کښې د شلو زرو روپو تکرار شورو
شو.

"شل زره روپي ..... شل
زره روپي"

ناخاپه ئې ټول وجود په رپېدو
شو لکه گوزن چې پرې راغله وی،
ړندې سترگې ئې لکه د اور د سکروټو
سرې شوي، د زړه د تل نه ئې د
اوبښکو یوه لویه چپه لکه د سېلاب
راخلاصه شوه او رسا تر سترگو
راغله، ناگهانه ئې چغې کړې:

"انځر گله!"
او په ساندو ساندو په ژرا شو.

په ساندو ساندو
په ژرا شو

زره واخله

د غلامی قصاب د خوان جان زوی د
ناترسه مرگ خبر تر مازیگره پورې
په ټول کلی کښې خور شوه وو،
سلطانې چا په خپل دوکان کښې وچلے
وو، قاتل د دوکان د غوښې چاره د
هغه کډوگل ته ورکوزه کړې وه، قتل د
غرمې شوه وو، خو قاتل چا لیدلے
خکه نه وو چې د غنمو د لوونو ورځې
وې، د نارنجی اسمان په سور ترق
کښې یو دوکاندار هم غرمه په دوکان
نه تېروله، ټولو به ځان یا خو پتی
ته رسولو او یا کور ته، غلامی به
هم وړاندې دوکان په غرمه کښې
بندولو خو له خه مودې راسې چې به
سلطانی کور کښې روټی وخوره نو
دوکان ته به راغلو او تر مازیگر
به په دوکان کښې پروت وو. غلامے هم
خوشحال وو چې د سلطانی رو رو د
پلار نیکه کار ته ډډه ولگېده، په
دغه ورځ هم هغه دولس بجې دوکان
زوی ته حواله کړو او وختی مازیگر
ورته لالی ټانگې والا کور ته خبر
راوړو چې سلطانے چا ووژلو، نیم
کلے د غلامی د دوکان مخې ته راټول
وو، د پوکۍ نه حوالدار سره د دوه

سپایانو موقعی ته رارسېدلې وو،
غلامی چې د ځوانی مرگ سلطانی غټ کت
وجود په وینو کښې ځړوب ولیدو نو
په مخ سر ئې راکېښو.

گلنار چې به سحر کښې اسپتال
ته تله نو د کلی بازار به لا بند
وو او چې چوټی به وشوه او واپس به
راتله نو هم به ټول بازار بنگری
بنگرو پروت وو، ولې یو دوکان داسې
وو چې هغه به په سحر کښې هم له
وخته پرانستې وو او په غرمه کښې
به هم نه بندېدو، دا د غلامی د
غوښې دوکان وو چې په دغه دواړه
وختونو کښې به پرې سلطانه ناست
وو، چې گلنار به تېرېده نو دې به
د دوکان مخې ته ولاړ وو، د هغې
قدمونه به ئې شمېرل، چې رانزدې به
شوه نو سترگی به ئې د هغې په وجود
داسې وگنډلې چې ټول به سترگی
سترگی شو، په شورو کښې خو به
گلنار د هغه په نیغ نیغ کتو
قارېده، ولې چې رو رو هغه پوښې
شوه چې سلطانه یو بې ضرره بنده دې
او تش د هغې دیدن ته ودرېږی نو د
هغې غصه لږه کمه شوه او څه موده
پس خو د سلطانی د غټو غټو سترگو
محویت او محبوبیت د هغې په زړه
کښې هم د نازکو جذبو کړونده وکړه،

هغې هم بي اختياره انتظار شورو
كړو چې كله به د هغه د دوكان مخې
ته تېرېږي او د سلطاني د لېواله
سترگو په حصار كېښې به راځي، هغه
په غېر محسوس انداز كېښې د سلطاني
د مئينو سترگو مقناطيس ځان ته
راښكله. اوس به هغې هم د سلطاني د
خور نظر جواب د سترگو په موسكا
كېښې ورکولو، سره د دې چې گلنار ته
ښه پته وه چې د دې قيصې څه انجام
نشته، ځكه چې هغه د يو تعليميافته
كورني جيني وه او په خپله هم
تعليميافته وه او د نرسنگ كورس ته
به د تحصيل اسپتال ته تل، بل طرف
ته هغه يو بي تعليمه جت او كسبگر
وو، د دواړو په خپلو كېښې هېڅ جوړ
نه وو، ولې بيا هم خدائي خبر كومه
جذبه وه چې گلنار ئې په سلطاني
قصاب مهربانه كړه.

په دغه ورځ هم هغه د اسپتال
نه واپس راتله، ټكنه غرمه وه، ټول
بازار خوشې پروت وو، يو دوه سېږي د
سلطاني د دوكان مخې ته پراته،
سپكېدو، دوكان پرانستې وو خو
سلطاني د خپل معمول مطابق د دوكان
نه بهر د دېوال سېوري ته ولاړ نه
وو، گلنار د هغه د لېدو په تكل د
دوكان مخې ته پښه نيولې شوه،

سلطانی په دوکان کښې په خپل تخت
خوبولې پروت وو، داسې ښکارېده چې
غریب ته د هغې په انتظار کښې خوب
جوته ورکړې وه، خدایې خبر چې د
گلنار په زړه کښې څه راغله چې
وراندي وروستو ئې وکتل او د هغه
دوکان ته وروخته، د هغې په ښکالو
د نیم وین او نیم اوده سلطانی
سترگې چې وغړېدې نو د حېرانتیا نه
ئې د سترگو سره سره ځله هم وازه
پاتې شوه، هغه چرته په خوب کښې هم
گلنار د خپل دوکان دننه نه وه
لیدلې، دواړه سترگې ئې ومړلې او
په خپل تخت نېغ کښېناستو، حېرانې
سترگې ئې د هغې په سترگو کښې داسې
گنډلې وې لکه چې د عمر تنده
ماتوی. گلنار هم د یو بی اختیاره
جذبې د لاندې د هغه دوکان ته
راوخته خو زړه ئې لکه د پانې
رپېدو، د سلطانی د لېواله سترگو
اثر لا هېبت زده کړه، د ځلې نه ئې
په هېبت کښې ووتل:

"غوښه شته دے؟"

سلطانی چې د هغې د شیرینې ځلې
نه د غوښې فرمائش واورېدو نو زر
ئې چارې ته لاس کړو.

"غوښه ډېره، څومره درکړم بی

بی!"

گلنار غوښه کله اخسته .
"غوښه نه ..... اینه
راکړه"

د گلنار په دې غوښتنه د هغه
په سترگو کښې مایوسی خوره شوه ،
هغه د شرمندگۍ نه سترگې ښکته کړې
او رو غوندې ئې ووي:
"اینه خو ختمه شوې ده"

گلنار ته ئې لکه چې نور هم
خوند ورکړو، سترگې ئې د شوخی نه
وځلېدې، د هغه سادگۍ ئې سمه لکه
زره ته کوزېده .

"ښه نو بیا زره راکړه"
هغه پورته د گلنار په شوخو
سترگو کښې وکتل او په تندی راماته
یخه خوله ئې په لستونۍ پاکه کړه .
"زره خو مې درکړې ده"

گلنار د هغه په دې بېباکه
جواب لکه د یخې بیرې سره شوه ،
سترگې ئې له حجابه ټیټې کړې او رو
غوندې ئې هغه ته ووي:
"په ځله خو هر څوک زره ورکوي،
که راکوې ئې نو په رښتیا ئې
راکړه"

د گلنار په دې خبره سلطانه
داسې ویشېدو لکه چې شېبره تبه پرې
راغلی وی، مخ ئې تر غوړونو سرو شو
او سترگې ئې لکه د سکروټو بلې

شوې، په پردی غوندي ډډ اواز ئی
گلنار ته ووي:

"چې په رشتیا ئی درکړم نو زما
مینه به ومنې؟"

گلنار په سترگو کښې یو شوخ
غوندي چېلنچ نیولې د هغه سترگو ته
کتل، لکه چې وائی "پرېږده په
رشتیا څوک چاته زړه کله ورکوی"
ناگهانه هغه وشو چې د گلنار په
خوب او خیال کښې هم نه وو. سلطانی
په لاس کښې نیولې چاره پورته کړه،
په گلنار ئی یو پوخ او خور نظر
واچولو او د بجلي د پرق په شان ئی
دومره په صفایی سره گوگل ته کوزه
کړه چې په گوگل کښې پروت د زړه څه
برخه خو ئی هغې په خپلو سترگو
ولیده، هغه چې د تخت نه زمکې ته
پرېوتو نو په سترگو کښې ئی د
کامیابی خلا او په موسکو شونډو ئی
څه نیمگړې خبره وه، شاید چې هغه
گلنار ته وئیل غوښتل چې "هن، زړه
واخله"

د سلطانی قتل فائل هم څه موده
پس د نامعلوم قاتل په نامه بند
شو، گلنار لا تراوسه ژوندی ده، هغه
د نوکری نه ریتائر شوې ده او
لاتراوسه د پلار په کور ناسته ده، د
هرې جمعې په شپه هغه هدیرې ته

ضرور خى او هلته په يو وړان غوندي
زور قبر ديوه ضرور بلوى.

کښتالله
لطيف شاه شاهلا

تنده

يو خواته د يار د مياشتي لږونى گرمى او تاوده سپيره بادونه او بل خوا د بجلى ناروا لوډ شيدنگ، فرشونه او دپوالونه داسې تاوده لکه وسپنه چې د بتي نه رااوړي او کتونه داسې ترم لکه چې تبې نيولى دى، الفت ته داسې محسوسېده لکه چې هغه په خپله کوټه کبې نه بلکې په سور تنور کبې پرته وي، خوله ئې د سر نه تر پوندو په ټول بدن بهېده، ټول وجود ئې مالگه مالگه کېدو، د کت بون ئې په لوند وجود لکه د سکروټو لگېده، تنده ئې لانه ماتېده، لحظه په لحظه د کوټې په گټ کبې پروت سور منگي ته تله او ډک کټورې اوبه ئې خبلي ولې سود ئې نه کېدو، د بجلى د تلوراتلو د لاسه فريجونو هم کار پرېسې وو، گرمى خو د ډېرو ورځو نه چکونه لگول او لوډ شيدنگ هم څه نوې خبره نه وه خو هغه کله هم داسې تنگه شوې نه وه لکه نن چې ناقلاړه وه، يو ځل خو ئې بهر دالان ته د وتو اراده وکړه خو لا وتې نه وه چې د پلار د خراشکي تيز اواز ئې تر غوړو

شو، هغه غريب هم جوړې گرمي خپله
دالان ته راوتې وو، اوس خو هغه لا
په کوټه کښې بنديوانه شوه، ځکه چې
د پلار مخې ته خو بې لويټې تلې نه
شوه او نن خو لويټه څه چې د تن
اغوستې نرې د ويل جامې هم هغې ته
په خپل وجود پورې درنې لگېدې.

"شکر دے چې د سکول چوتيانې
شوې او د برقي نه خلاصه شوم"

هغه د ځان سره وگوزېده. الفت
ته پلار صرف په دې شرط هائي سکول
کښې د داخلي اجازت ورکړې وو چې په
بنده برقه کښې به ځي راځي، هغه په
ټول سکول کښې يوازي جينې وه چې په
شټل کاک برقه کښې به تله او ولې
نه اخر سيدان وو، څه ټوقه نه وه.

الفت ته خوب ورتلو خو د گرمي
او د خولو دلاسه په کټ کښې اورېده،
راورېده، بېگاني شپه ئې هم ټوله
شوگړه کړې وه، د بېگاني شپې تصور
ئې څه دماغ ته راغلو چې ناڅاپه ئې
زره په درزېدو شو، حلق ئې وچ شو
او وجود ئې ميړی ميړی شو، د بدن
ټوله وينه ئې لکه چې مخ ته
راغونډه شوه، ناکهانه ئې منگي ته
پښې ابلې پښې منډه کړه او يو ډک
کتورې اوبه ئې له ستونې تېرې کړې،
زره ئې لا هغسې بې واره درزېدو، د

منگی د خوا نه چي پاڅېده نو بي
اختياره ئي لاسونه پورته كړه او
يوه اوږده ستوماني ئي وويسته،
ناڅاپه ئي نظر په مخامخ لگېدلي د
زور سينگار مېز په خړه شيشه
پرېوتو، نظر ئي په شيشه باندې خپن
غوندې شو، هغې وړاندې هم په دې
خړه شيشه كېښي څو څو ځله ځان ته
كتلي وو، ولې نن چې ئي په كومه
زاويه ځان په شيشه كېښي وليدو هغه
څه نوې غوندې وه، په هغې نن د يو
ښكلي او رنگين راز انكشاف غوندې
وشو، د هغې حيرانې سترگې په شيشه
خېښي وې خو نظر ئي څه بل څه ليدل،
د سينگار مېز خړه شيشه د هغې په
تصور كېښي لكه د سينما د سكرين
راښكاره شوه، په خپلو كېښي گډوډ او
لرزانده، دوه ناجانه شان عكسونه،
لكه سپوږمۍ دوه بي مخه وجودونه،
ورسره يو څو مبهم شان، بي لفظونو،
بي مطلبه، بي معنی شان او ازونه،
الفت په ټول وجود باندې زيگ زيگ
شوه، دواړه سترگې او دواړه لاسونه
ئې زر ښكته كړل لكه چې په خپله
ستوماني ويستو ستومانه شوې وي،
لوپټه خو ئي په كټ كېښي پرته وه،
دواړه لاسونه ئي بي اختياره په
سینه وتړل، لكه چې ځان د خپله

خانه پتوی، خو نمر په گته کله
پتېږی، هغې بی اختیاره خپل نوی
عکس ته په هره هره زاویه کتل او
په هره زاویه ورته خپل حسن په نوی
رنگ کښې څرگندېدو، هغه د وخت او د
لمحو له قېده بی نیازه د شیشې
وړاندې ولاړه وه، د پکې د غږېدو
او اواز هغه واپس د خود دنیا ته
راستنه کړه، د بلې کوټې نه ئې مور
هم پلار ته نارې کړې چې راځه بجلی
راغله، الفت په خړه شیشه اخري نظر
واچولو، په شیشه کښې د هغې ټول
عکس خونۀ ښکارېدو، ولې چې څومره
ضروری وو هغه ټول ښکارېدو، هغه د
سینگار مېز نه په ډډه شوه او بی
مجاله په کټ کښې په درز پرېوته،
پکې په پوره رفتار تاوېده، باد ئې
گرم وو خو د هغې په لوند خوشت
وجود داسې لگېدو لکه چې د اباسین
د غاړې رالوتی وی. بېگانه هغه په
غولی کښې پکې ته اوده وه او مور
پلار ئې بره په کوټه پراته وو، د
هغې سترگې دکوټې په تازه چونه شوی
چت لگېدلې وې، ناڅاپه ورته د کوټې
چت لکه د سینما په سکرین کښې بدل
شو او په دې سکرین باندې هم هغه
تت تت توربخن تصویرونه بیا
راښکاره شول، په خپلو کښې گډوډ او

لرزانده دوه ناجانه شان
عکسونه، لکه سېوری دوه بی مخه
وجودونه، ورسره یو څو مبهم شان،
بی لفظونو، بی مطلبه، بی معنی شان
اوازونه، د الفت په وجود بیا میږی
خواره شو، هغې سترگې پټې کړې، خو
د خیال سترگې نه پټېږی، نه
ړندېږی، هغه په اړخ واوړېده، خو
پام یې بدل نه شو، په سینه کښې ئې
زره داسې درزېدو چې تر غوړونو ئې
درزا راغله، هغې په زره لاس
کېښودو، د لاس په لمس ئې د زره
درزا خوځه کمه نه شوه چې ساه ئې
هم بده بده شوه، د لمس خواره زهر
ئې په نس نس کښې خواره غونډې شو،
هغه بی خوده شوه، د بڼو شپول ئې
په سترگو بانډې دروند غونډې شو،
نیم کښو سترگې ئې نشه شوې، گلابی
غونډې شوې، واړه حسونه ئې په سینه
پروت د یو لاس په نرم لسم کښې را
یو ځایې غونډې شو، په ټول وجود
کښې ئې نری څړیکې شوې او بیا ئې
ورو ورو ټول وجود یوه خوره څړیکه
شوه.

افت چې د کوټې ور لرې کړو او
دالان ته رااووته نو بهر دنیا بدله
وه، اسمان د اوبانو اوبانو وریځو
نه ډک وو، د دې اوبانو قافلی د

اسمان په دشته خورېدې او د زمکې
په دشته درنگ ساعت له ورېدې، الفت
د ځان سره سوچ کولو چې که باران
نه وي نو د تېرې زمکې زړه خو به
پرق وچوي، ناڅاپه غټ غټ څاڅکي
راورېدو، هغې بي اختياريه لاس د
باران څاڅکو ته ونيوه، يخو څاڅکو
ورته د تلي سره سره ټول وجود يخ
کړو، هغې يو پوخ نظر د مور او پلار
د کوټې په بند ورو واچولو او د دې
نه وړاندې چې ور د سينما په سکرين
کښې بدل شوې و، هغې په دواړو
سترگو لاسونه کېښودل او د باران
شېبې ته ورغاړه وته.

شاه شاه

حنگل

د شفق لاسونه د رڼا په وینه
ککړ وو، د تورې شپې بدرنگ څادر د
هغه د کور په ویر انگنې لا پوره خور
شوې نه وو، خو د ماښام سپېره لړه
د هغه د کور په دېوالونو راکوزه
شوې وه، رخصتېدونکې نمر خپلې
الوانې پلوشې په خپل موټی کېښې
راتولې کړې وې، د روژې د ماتېدو
وخت وو او ټول خلق د روژه ماتې
دپاره خپلو خپلو کورونو ته تلو، د
گُو گُو د غږ سره سم په هر کور کېښې
ورو لویو روژه اته کړه، خو نه، په
هر کور کېښې نه، نن پوره درېمه ورځ
وه چې د هغه کور ته د گُو گُو اواز
خو راتلو، خو د هغه او د هغه د
کور د خلقو روژه نه ماتېده، هغه
او دهغه د کور ټول خلق د لوړې
تندې نه نیم ځانه او مرغېژن پراته
وو، هغه د خپل جولنگه کټ نه ښکته
ژوبل پروت وو، سپینه ریره او سپین
سر دواړه ئې په خپله وینه داسې
رنگ وو لکه چې چا نکریزې ورکړی
وی، لاسونه، پښې او جامې ئې هم په
وینو او خاورو لړلې وې، په خړو
خړو سترگو کېښې ئې لا ساه غږېده،

خکه چې لحظه پس به ئې لره نېولې
سترگې د شېربانو او شېرینې په لور
پورته کړې، هغه دواړه هم د درې
ورځو په فاقه په انگن کښې د دېوال
خواته نیم ځانه پرتې وې. عجب خان
خو په ورومبې ورځ په کوټه اوږدله
وو او پېښې ئې سپکې کړې وې، مشکنه
او رښاگی خو دوه ورځې په انگن کښې
کاواکې گرځېدې چې دا څه اوشو، خو
نن سحر لکه چې دواړه د لورې نه
مجبوره شوې او خپله مخه ئې وکړه.
شېربانو او شېرینې د هغه د مینې
په پری تړلې وې، هغه چې به د
دواړو بې وسې لیده نو د زړه نه به
ئې د درد څړیکه تر سترگو راغله،
خو دې څړیکې ځان سره د اوبکو چپه
نه راوړه، د وینې سره د هغه په
وجود کښې لکه چې اوبکې هم ختمې
شوې وې، د گو گو په اواز هغه په
خپلو ترارو شونډو ژبه ووېله، ژبه
ئې داسې وچه وه کله د خزان پاڼه
چې وچه وی.

گل محمد د مور پلار مشر زوی
وو، د ماشوموالی نه ډېر نیازبین
او د مور پلار د سترگو تور، د زړه
ټکور وو، داسې نه وه چې گنی د مور
پلار یو زوی وو، کشر ورور ئې هم وو
او غړې خوېندې هم، خو د گل محمد

غوندي نازونه بل د چا هم نه وو، د هغه هر شے د نورو نه په فرق وو، خوراک څښاک، جامه پېزار، هر څيز ښه اعلي او د نورو نه بيل، د چترالي واسکت جېبونه به ئې هر وخت د بادامو، چلغوزو، د ميوو او د پستو نه ډک وو، غلېل به ئې په غره وو او د كلي په لارو کوڅو کښې به په يو درز گرځېدو، د نيازبين توب اثر ئې په مزاج باندې څرگند ليدل شو، هغه چې به په کوم څيز گوته کېښوه نو دنيا به په بله واورېده خو هغه به د خپلې خبرې نه نه اورېدو، چې زلمې شو نو ضدونه او نازونه ئې هم هغه وو خو اندازونه ئې بدل شو، په تربورانو کښې په يوه پيغله مټين شو او زړه ئې پرې داسې بائيلو چې مور پلار ته ئې کرښه رابښکله چې که واده کوم نو د زرميني سره به کوم گني تر مرگه به د واده نوم نه اخلم، مور او پلار ئې په جرگو، په مرکو د هغه دپاره د زرميني لاس وغوښتو، خو هغه د وړوکوالي نه د خپل تره د زوې په نوم وه، تربورانو د هغه څه پروا لرله، پوت انکار ئې وکړو، د زرميني کشره خور گل مينه ئې په خوشحالي ورکوله خو گل محمد د دې

کله عادت وو، دا د هغه د ژوند ورومبه تيندک وو، د انکار نه پس څه موده خو لېونې لېونې گرځېدو خو د زرمينې د واده نه پس ئې زړه قلاړ شو او يو بل کار ته ئې مخه شوه، په وطن کښې د ازادې تحريک روان وو، هغه د خپل کلی د يو څو نورو زلمو سره په دې تحريک کښې داسې شامل شو چې هر څه ئې هېر کړل، سرې جامې به ئې اغوستې وې او د ملگرو سره به په کلو کلو گرځېدو، د کور او د جېل فرق ئې ختم شو، دوه دوه کاله به د انگرېز په جېل کښې بنديوان وو، خلاص به نه وو چې بيا به بنديوان شو، مور او پلار دواړه ئې د سرې ډولې په ارمان تورو خاورو ته لاړ، خو بندي ئې ټولې واده شوې او ورور ئې هم خپل کور اباد کړو، هغه هاغسې د مور پلار په زور کور کښې ژوند کولو، کشر ورور خان محمد ورسره دېوال په دېوال اوسېدو، خو د هغه سره ئې تعلق نه ساتلو. گل محمد سپين زړه او ساده سره وو، خو خان محمد لالچي او کينه ور وو، د هغه گل محمد سره دا کينه وه چې پلار خپل زور کور هغه ته ورکړه وو، هغه زړه ته دا خبره اچولې وه او گل محمد سره ئې دا

پتنه پالاه، خو گل محمد د هغه هېڅ پروا نه لرله، هغه په خپل کور کښي يوازې نه وو، هغه په خپل کور کښي د خپلو گڼو بې زبانه بچو سره خوښ وو، چېلي، چرگي، چرگان، کونترې او نور گڼ مارغان د هغه د اخري عمر ملگري وو، هغه به هر څه ساتل خو چيلې به ئې کله هم نه ساتلو، چيلې به هغه ته د خپل ورور خان محمد غوندي ښکارېدو چې د هغه کور ته غل وو، ورور د هغه ډېر بدى شو خو په خوښو هغه ډېر مټين وو، دا بيله خبره وه چې خوښې ئې ټولې د کلي نه بهر واده وي، خو په کال اختر به هغه د خوښو کره ضرور تلو، د خوښو هم د خان محمد نه زيات په گل محمد سترگي سرېدى، د دې يوه وجه خو د خان محمد بې خوندي وه او بله د گل محمد مينه او د هغه ميراته ورځ او په تېره تېره د هغه مشره خور به د هغه په يوازې ژوند ډېره ترسېده، منټې زارې به ئې ورته کولې چې وروره اوس کمزورې ئې، راځه زما سره شه، کونډه ښځه يم په يو بل به مو زړه جوړ وي، خو گل محمد چې خپل غېرت او پښتو وچ کړې وو، هغه د خور په کور کله

دېره كېدو، هغه په خپل غوجل كېښي
خوبښ وو.

چې رمضان شورو شو نو هغه د
روژو طاقت نه لرلو، خو چرې په عمر
كېښي ئې روژه نه وه پرېښودې، نو
اوس به ئې څنگه پرېښوه، د اسو
مياشت په ختمېدو وه، شپه يخه شوې
وه، هغه په نري خان كېښي په خپل
انگن كېښي اوده وو، كله نه چې تېر
كال په مخه زلزلې راغلې وې، نو
هغه د كوټې ځملاستل پرېښودى وو، د
زلزلې له ويري ئې ټول ژمې په غټه
برستن كېښي په دالان كېښي تېر كړي
وو، د پيشمېنې گوگو چې وغرېدو نو
هغه له خوبه راويښ شو، خو وجود ئې
د كټ نه د پاڅېدو نه انكارى غوندې
وو، لاسونه پښې ئې من من درانه وو،
گس اړخ ته وجود ئې بيخي اوده وو،
لكه چې فالج پرې راغلى وي، هغه
دېر كوشش وكړو چې د كټ نه پورته
شي خو وجود ئې لكه د كاني د خپل
ځايه نه خوزېدو، يو ځلې ئې زور
وكړو چې په ډډه واوړي او دا وار
ئې وجود د كټ نه ښكته راپرېوتو او
سر ئې زمكې ته راغلو، د سر نه ئې
وينو دارې وهلې، د هغه په سترگو
كېښي د بې وسې اوښكې او د سر وينې
سره گډې وډې شوې، د پيشمېنې د

بندېدو گوگو چې ئې تر غور شو، نو په زمکه پروت، په وینو لرلې په تشه گډه ئې دروژې نیت وتړلو، خو خبر نه وو چې هغه تر ماښامه نه، تر ژونده د روژې نیت تری.

گل محمد سترگې وغړولې، هغه ته داسې محسوس شوه چې څوک ورته د سر په ویستو کښې په مینه مینه نرمې نرمې گوتې وهی، هغه د هوش او بی هوشی په برید ولاړ وو، د هغه وچ حلق او سپور ستونی نه یو نرې غوندې اواز پورته شو.

"مورگی، مورگی"

هغه د ځان سره گونډېدو او د هغه په ویستو کښې د نرم لمس نشه د هغه په ټول وجود خورېده، د هغه د گونډېدو په جواب کښې د "مے مے مے" اواز د هغه غوړونو ته راغلو، هغه خپلې مراوې مرغېژنې سترگې د اواز په لور کړې کړې، شېربانو خدائې خبر څنگه خپل پرې شلولې وو او د هغه خواته راغلي وه، هغې خپله یوه پښه پورته کړې وه او د گل محمد په سپینو ویستو کښې ئې داسې ورو ورو خوزوله لکه په ماشوموالی کښې چې به مور هغه ته په ویستو کښې د خپلو گوتو ښځ وهله، د هغه وازې سترگې هم د مینې نه ډکې شوې او

کله چې هغه خپلې سترې سترگې پټې
کړې نو د هغه په بڼو دوه رڼې
اوبکې ځلېدې.

کټواله
لطيف شاه شاهلا

مینه گل

مینه گل زما د ترور لور وه،
بشکلی، خنده رویه او مینه ناکه
مینه گل په رشتیا چې مینه مینه او
گل گل وه، خپل نوم ئې کوثر وو خو
ورو لویو ټولو به ورته د مینې نه
مینه گل وې، هغه په وروڼو خوښندو
کښې له ټولو مشره وه، زمونږه ترور
کونډه وه خو ډېره همتناکه ښځه وه،
د خاوند د مرگ نه وروستو ئې د
شپږو ماشومانو بچو پالنه ډېر په
ناز، خیال او ویشو سترگو کړې وه،
په اولاد کښې ئې یوه مینه گل داسې
وه چې لږه لویه وه او مور سره ئې
لاس کولو، گنی نور خو ټول ماشومان
وو، په سخت وخت کښې ترې ټول
خاندان ځان په ډډه کړی وو، یو
زمونږ د کور تعلق ورسره ښه وو،
ځکه چې یو خو مونږ سره دېوال په
دېوال په چنه پورې اوسېدل او بل
زما د مور او د ترور خپلو کښې
مینه په رشتیا لکه د "ابی راوړو"
وه، زما زیات وخت به د خپل کور په
ځای د ترور په کور تېرېدو، د دې
وجه دا وه چې یو خو زه د مور پلار
یوازې اولاد ومه او په کور کښې

ماسره د لوبو څوک نه وو او بله
غټه وجه دا وه چې د ترور کره مې
مینه گله وه، مور مې خاندی چې د
مینه گل سره زما مینه د هغې ورځې
وه چې کله هغې زه په ورومبی ځلې
په اورنې کښې ښکل کړم، چې په
ښه بد پوښې شوم نو د هغې په لمن
پسې به داسې گرځېدم لکه چې ساه مې
په هغې کښې وه، چې هغه به د کور
په کار روزگار لگیا وه، نو د پلو
پیسکه به ئې زما په لاسو کښې وه،
کله کله چې به هغې د مشین کار
کولو، نو ما به د لاسو په پیاله
کښې خپل مخ نیولې وو او د هغې مخ
ته به مې کتل، د زړه نه زړه ته لار
وی، هغه هم په ما ډېره مئینه وه،
په کور کښې زما همزولې د هغې خپل
ورونه هم وو، خو څومره مینه چې
هغې ماته راکوله، دومره ئې هغو ته
نه ورکوله، اکثر به ئې زه په غېږه
کښې راونیوم او په سر کښې به ئې
راته تېل اچول، د اوړی په لویو
غرمو او د ژمی په یخو شپو کښې به
ئې د ځان سره څملولم او د پیریانو
ښاپېرو قیصې به ئې راته کولې. غرض
دا چې زه او مینه گل د یو بل لېلا
مجنون وو، ترور به مې کله کله مور
ته په خدا ووې چې د دې دواړو

دومره مینه خو کله کله ما یروی چي سبا مینه گل د پردی کور شی، نو د دې دواړو به څه حال وی، رشتیا خو دا ده چې هغه وخت زه هډو د پردی کور په مطلب نه پوهېدم ځکه چې زه د اتو او مینه گل د شپاړسو کالو وه.

وخت تېرېدو، لږه موده پس مینه گل لاسم پاس کړو او په کور کېښناسنه، زه په پینځم جماعت کېښوم چې زما په قلاز ژوند کېښی ورومبه کانه راپرېوتو، یوه ورځ څه نا آشنا غونډې ښخې زما د ترور کره راغلي او ماښام مې واورېدو چې مینه گل پسي رسته راغلي ده او هلک د ټولو خوښ دے، تر دې وخته زه د دې خبرې په اهمیت نه پوهېدم، خو ورځې پس هم هغه ښخې بیا راغلي او مینه گل ته ئې د سرو زرو گوته په لاس کړه، مور مې وې چې مینه گل شهسوار ته په نامه شوه، ما به د دې کوژدن هم څه ډېره پروا نه وے لرلے، خو که مینه گل رانه پټ پټ په گنگوسو کېښي د شهسوار په بابت تپوسونه نه کولے، هغه څنگه دے، هغه تاسره خبرې وکړې او که نه، هغه ستا خوښ شو او که نه، په شهسوار کېښي د هغې دومره دلچسپي په

ما بيخي ښه نه لگېده، هسي هم د
کوژدن په ورځ چې ما شهسوار وليدو،
نو خوښ مې نه شو، تور سکنې رنگ،
اورده پوزه او لنډه ونه، په هغه
کښې ماته داسې هېڅ نه ښکارېدو چې
مینه گل ئې زما نه په شرمېدو
شرمېدو تپوسونه کول، چرته زما سره
سپینه او دنگه لوره مینه گل او
چرته لکه د سوزېدلی وگي په شان
شهسوار لالا، زما هغه بيخي خوښ نه
شو او په جار مې ټولو ته وويل چې
زما خوښ نه دے، مینه گل چې
واورېدو په ژوند کښې ورومبې ځلې
زمانه خفه شوه، زه په دې لا
وقارېدم، چې هغه د يو داسې سړي په
سر مانه خفه وه چې په خپله ئې لا
ليدلې هم نه وو، ماته هم دومره
غصه راغله چې تر کومې هغې په خولا
نه کړم، د کور په لور نه ورتلم، د
وخت پایه لږه نوره وگرځېده، يوه
ورځ مې واورېدو چې د مینه گل د
واده نېټه مقرر شوه، دغه ورځو کښې
هغه ډېره نا وزگاره وه، ټوله ټوله
ورځ به ئې په مشين د خپل واده سړي
او شنې جوړې گنډلې، دهغې نه چې به
وزگاره شوه نو هم به د ائينې مخې
ته ولاړه اکثر په سوچونو کښې ډوبه
وه، ماسره خبرو ته هغې سره وخت

قدرې نه وو، زه په ټول وجود
سوزېدم خو هغه زما د حال نه بې
خبره وه، ماته د هغې د دې بې
نیازی ذمه وار شهسوار لالا ښکارېدو،
زما په دې کرلو رېښو کې د واده
ورځ راغله، تر دې وخته زه په دې
خبره پوره پوره رسېدلې وم چې مینه
گل د همدېشه دپاره زمانه بیلېږي. د
واده په ورځ زما همزولی ټول د
واده په تماشو او دستورونو کې
مشغول وو او زه د کور په یو گت
کښې خاموش ناست وم، ماته داسې
ښکارېده لکه چې د مینه گل جنازه
تیاره وی او په جنج راغلی خلق هغه
زمانه تورو خاورو ته وړي، ناڅاپه
په جنج کې چې چا بې واره ډزې شورو
کړي، د ډزو سره سم یو ناویاته
خیال لکه د بجلی په شان زما په
دماغ کې وپرقېدو او زه په خپل
ټرانس کې د هغې ځایه روان کړم او
د خپل پلار ټوټو تماچه ئې لاس کېښي
راکړه.

د شهسوار لال د ځوان مرګ خبره
ورو ورو سره شوه، ولې د مینه گل
په تندي ئې د نحموت داسې داغ
پرېښودو چې زما یقین دے چې تر
ډېرې مودې به څوک دا جرات ونه کړي
چې د هغې لاس وغواړي، زما د لاله د

واده د هلک په گولي لگېدل زما
غلطي خو هر چا گنله، ولې په ما د
قتل عمر دعوه چا هم نه شوه کولې،
د دوولسو ديارلسو کالو د هلک د
اده د زلمي سره څه دشمني کېدې شي،
زما يقين دې چې مينه گل به ډېر زر
خپل غم او زما غلطي هېره کړي، بس
د يو څو کالو خبره ده، بيا به څوک
هم زما او د مينه گل په واده
اعتراض ونه کړي، زما د دې يقين په
حقله ستاسو څه خيال دې؟

لطيف شاه شاهلا

ترومی

د ژمی کره وړه پلا پوره پاخه شوی نه وو، خو د تېرو درې ورځو د بارانونو سره ئې د وخت نه لږ وړاندې د خپل زور څرگندونه کړې وه، د خړ اسمان لمن لا هغسې د ستورو نه خالی وه، د مازیگر او ماښام ترمینځه یوې لحظې ته د څاڅکو په مستقل مزاجی کېښې لږ کمه راغله وو، ځکه خو په جومات کېښې د ملائی صېب په شا د هغه د مقتدیانو شمېره د ماښام په مانځه کېښې لږه زیاته وه، گڼې په تېرو درې ورځو کېښې خو د جری د لاسه دا حال وو چې په جومات کېښې به د څلور شپږو کسانو نه زیاته جمع نه جوړېده، د سحر او ماسخوتن په مونځونو کېښې خو به مناف حاجی صېب او ډېران شاه کاکا نه علاوه بل هېڅ څوک نه وو او دا یوازې د جومات خبره نه وه، حجرې هم خوشې پرتې وې او پتی ته نزدې کېدل هم گرانه وه، ټول کله په دې جری کېښې څه انغبسته شان ښکارېدو.

ملائی صېب په کت کېښې ډډه واروله او خپله زړه شری ئې یو ځلې

بیا د خپل یخ کخ وجود سره لکه چې وگنډله، خو په زړه دسته شری کښې هغه پسته گرمی چرته وه چې د هغه واورین هډوکی ئې تاوده کړی و، د زړې ورستی شری سره سمه هغه ته شمشاده رایاده شوه.

"نن خو ئې توخه لږ قلاړ دے"

هغه د خان سره وگوښېدو، شمشادې لکه چې په کوټه کښې دننه د هغه گنکوسه واورېده او ناڅاپه د یو تسلسل سره په ټوخ ټوخ سر شوه، د هغه په مزغو لکه چې د سټک گوزارونه شور و شول، هغه په دواړو غوړونو کښې گوټې ورکړې او سترگې ئې د دالان په زور چت کښې لگېدلې په کړو وړو لرگو خښ کړې.

"ب العالمینه! زمونږه سختې اسانې کړې، ذوالجلاله! په مونږ د خپل رحم پردې واچوې، ځاونده! زمونږ ....."

هغه په غړیو نیولی اوواز دعاگانې شور و کړې، د سترگو په اسمان ئې خړه راغله او په مری کښې ئې د اوښکو غوټه جوړه شوه، د باران څاڅکی هم لکه چې چا تېز کړل، د کوټې نه په یوه مخه د ټوخ ټوخ او اوزونه د یو خاص تسلسل سره

راتلل، ناخاپه د کوتی دننه باتی
بله شوه.

"خانگه غریبه هم راوینښه شوه"
ملائی صېب بیا د خان سره
وگوندېدو، دا د روزانه روټین وو،
شپه کښې چې به د هغې ټوڅه زیات شو
نو گل خانگې به د سرو دارو شیشه د
هغې په ځله ورواړوله، په سرو دارو
کښې بل کله څه وو او کله نه خو
دومره نشه پکښې ضرور وه چې تر
سحره به هغه لږه په قلاړه شوه،
کوټه کښې دننه باتی مړه شوه.

"خانگه غریبه....."
هغه بیا د خان سره وگوندېدو،
ناگهان د هغه په شری کښې گرمی
وشوه، حلق ئې هم وچ غونډې شو، یو
دم ئې شری له ځانه وغورزوله، په
کت کښې نېغ کښېناستو او د کت سر
ته پروت منگی نه ئې یو ډکه کنډول
اوبه په غر غر په ځله داسې
راواړولې لکه چې د مودو جل وهله
وی.

د ملائی صېب نوم خو فضل منان
وو خو د امامتی په برکت به ورته
مشرانو، کشرانو ټولو ملائی صېب
وئیل. شل کاله وړاندې په هلکوانی
کښې د بره دیر نه ښکته راغله وو
او په سمه داسې اباد شو چې واپس

په بره د تلو نوم ئې وانه خستو، د
کلی په جومات کښې امام شو او خه
موده پس ئې د يو غريب دهقان تاجي
کاکا لور په نکاح کړه.

شمشاده د هغه سره د هغه په
کوټني کښې داسې خوشحاله وه لکه چې
د نوشيروان باچا محل ته راغلي وي،
تاجي کاکا هم لکه چې د هغې د
واده په انتظار وو، په درېمه
مياشت ئې سترگې پټې کړې او د
پينځو کالو يتيمه يسيره گل خانگه
د شمشادې زمه واري شوه. ملائي صېب
هم گل خانگه لکه د لور په شان
لويوله، د خدائي کول هم داسې وو
چې د شمشادې په جولي کښې گل ونه
ټوکېدو او گل خانگه ئې د انگن گل
هم شو او خانگه هم، د واده نه پس
لس کاله هغه د خاوند سره د
خوشحالو په ټال زنگېده، ولې د
معموي توخي نه ورته په چل چل کښې
د ټي بي نرې رنځ جوړ شو، خو هغه
غريبه هله خبر شوه چې په لپو ئې
وينه وغورزوله، په کلی کښې د ټي
بي علاج نه وو او ښار ته د تلو د
ملائي صېب وس نه وو، نو بيماري ئې
زياته شوه، خه موده پس هغه د يو
بل نه قرض پور وکړو او شمشاده ئې
د ښار لوي اسپتال ته بوتله خو

اوبه له ورېنه تېرې وې، خانگه
غريبه شپه ورځ د خور په خدمت کښې
اخته وه، شمشاده پښه په کت
پرېوته، د ملائې صېب کور وران شو،
د تېرو دوو کالو راسې د هغه د
غورونو په پردو د ټوخ ټوخ اوازونه
لکه د سټک لگېدل، د شمشادې نه د
هډوکو پنجره جوړه وه، رنگ ئې لکه
د سواتي وريژې کچه زير شوه وو، د
خبرو شان ورسره نه وو، چې دوه
خبرې به ئې وکړې نو څلور ټوخي به
ئې ورپسې سم کول، هغه ته د ښار
ډاکټرانو دا هم وئيلي وو چې د
مريض سره زيات نژدې کېدل او خوړل
څښل هم ښه نه دي، هغه به په ورځ
کښې يو ځل د هغې خواته ضرور راتلو
خو لږ په ډډه به تېرې کښېناستو،
سبق به ئې هم ورته وئيلو خو د لرې
نه به ئې پرې چوف کړو، هغې د ملائې
صېب رويه لیده خو په ځله ئې چرې
گيله نه وه راغلې، ځکه چې هغې د
خاوند مجبوري او خپله بيماري
دواړه ليدل، هغې چې به په خپل
هډوکي هډوکي وجود، سپين سر او زير
زاويل مخ منظر واچولو او بيا به
ئې د هغه غټ کت وجود، سور سپين مخ
او تورې ږيرې ته وکتل نو د ځان
سره به ملامته غوندې شوه.

خدايه! ما واخلي چې په مونږ
ټولو اسانه شي"

آخر به غريبه خان ته په بڼېرو
شوه، د رغېدو او رغېدو طمه ئې نه
وه خو چې د گل خانگې گل گل وجود
او خانگه خوانی به ئې لیده نو زړه
به ئې خور خور شو، د هغې خپل کور
ته په حیا او په عزت رخصتېدل د
شمشادې اخري ارمان وو.

ملانې صېب ډک کنډول تر اخري تش
کړو، حلق ئې تر شو ولې تنده ئې
ماته نه شوه، باران هغسې په مکيز
مکيز ورېدو، د دارو څښلو نه پس هم
د هغې د ټوخي اواز لکه د جرندې د
اواز په تسلسل سره راتلو، هغه په
ولاره ستومانی وويسته، خوب ئې نن د
سترگو نه داسې تښتېدلې وو لکه چې
کله کله به ئې د مزغونه اوږده
سورتونه په مانځه کېښي وتښتېدل، د
ټوخي اواز د کوټې دننه نور هم تېز
شو.

"د دارو نه هم نشه لاره"
هغه رو غوندې د کوټې ور لږې
کړو او د کوټې دننه د بجلی بټن ئې
وووله، د شپېتو واټو د بلف زیر
بخنه او رنځوره رڼا په کوټه کېښي
خوره شوه، د کوټې په گټ کېښي
شمشاده په دوو برستنو کېښي پټه په

خپل کټ کښې پرته وه، د ټوخی اواز
ئې په دوه برستنو کښې هم نه
ایسارېدو، خو د هغه نظر په شمشادې
نه بلکې په گل خانگه کښې خښ وو،
خپله برستن ئې په خور اچولې وه او
خپله د یخنی نه بې نیازه په تشه
بستره کښې خوره وره پرته وه،
لوپټه ئې د کټ نه ښکته زنگېده، د
وجود خانگه ئې داسې د ځوانۍ په
کور راماته وه چې هر گل ئې په خپل
ډنډ برخیره ښکارېدو، د هغه ساه
لنډه گنډه شوه او په یخ ژمی کښې
ئې په تندی خوله راغله، د لاحول
ټکی ئې د زړه نه پورته شو خو حلق
ئې وچ وو نو تر ځلې رانه غلو، په
نیم کښو ور کښې ئې پښې من من شوې،
د سترگو گاتې ئې په یو منظر کښې
داسې خښ وو لکه چې غر پیمای د غره
سر ته میری او په غره باندي
مېخونه وهی، ناڅاپه د ټوخی اواز
تېز شو، هغه چې د سترگو زاویه
بدله کړه، نو شمشادې د برستني نه
سر راویستې وو او هغه ته ئې په
خپلو چیخنو سترگوداسې کتل لکه چې
د هغه د لېواله سترگو د غلا نه ښه
خبر وی، هغه د سرو دارو بوتل
راواخستو او د شمشادې په ځله کښې
ئې ټول وارولو، شمشادې هغه ته په

خپلو نوژنو سترگو وکتل او اړخ ئې داسې واړولو لکه چې بیا به ئې واپس راوا نه روی، د هغې خُلي ته اوس هم ټوخی راتلل، خو هغې به خپله سینه کښې ایسارول، د هغه چې تسلی وشوه چې هغه په خوب ورغلي ده، نو خپلې تنده غړې سترگې ئې بیا د گل خانگې په لور کړې کړې، هغه له هر څه بې خبره د ځوانی په خوب اوده پرته وه، د ملائی صېب ټول وجود لکه د چایجوش ویشېدو، ناخاپه د باران شېبه تېزه شوه او ورسره د هغه په مزغو کښې روان کشمکش هم تېز شو، اسمان گرځېدو او د هغه په مزغو کښې هم لکه چې گڼې پیشوگانې په یو ځایه غرېدې، هغه یو دم د کوټې ورته زنځیر واچولو او باتی ئې مړه کړه، د اسمان نه اوبه په کاسو راتلې، اسمان بې واړه پرقېدو او گرزېدو او بیا ناگهانه، خدایې خبر چې د څومره زور او طاقت وریځې په خپلو کښې وجنگېدې، چې یو زړه چاودونکې گرز شو او چرته نزدې تندر پرېوتو، لحظه پس هر خوا یو بورنوونکی شان خاموشی خوره شوه، باران پښه ونيوله، څاڅکی راتلل خو د بې وسه اوښکو په شان د زمکې

غېږې ته په ورو ورو ستړى ستړى راتلل.

د سحر د مانځه نه وروستو چې د جومات په لاوډ سپيکر د ملای صېب د ټبر د جنازې اعلان کېدو، نو باران ودرېدله وو او نمر څړيکه وهلې وه، خو د تېر موسم ترورمى د نمر په سپینه شهر باندي خوره ښکارېده.

بېخه

لطيف شاه شاهلا

فیصله

د تېر ژمی او تازه سپرلی په برید ولاړې د سحر خېزه نمر کچه پلوشې د سیشن جج صېب د زرې بنگلې په دېوالونو او دريچو لا نوې نوې لگېدې، د اتوار ورځ وه، د بنگلې ټول مکین د چوټی په احساس سودمن خوبولی پراته وو، ولې د یوې کمري دريچه پرانستې وه او کمره د ټیوب لائټ په رڼا کېښې ځلېده، دا د جج صېب کمره وه، هغه په خپله آرام کرسی کېښې داسې نېغ ناست وو لکه چې په خپل عدالت کېښې د انصاف په کرسی ناست وی، د هغه په جولی کېښې تازه اخبار پروت وو او په گوتو کېښې ئې بل سگرت وو، سترگې ئې د سکروټو په شان سرې وې، په مخ ئې داسې کېښې و و لکه چې د وجود په زمکه ئې زلزه تېره شوې وی، په مېز د "ډن هل" ډبه خالی پروت وو او په "اېش ټرے" کېښې د مرو سگرتو امبار لگېدلې وو. هغه یو ډېر ښه جج یادېدو، د هغه هره فیصله به د ذاتی احساساتو او جذباتو نه عاری وه، هغه چرې هم په خپله فیصله پېښېمانه شوې نه وو، ولې دا نن چې د خپل وجود په عدالت

کښې کومه فېصله هغه ته پېښه وه،
اسانه نه وه، هغه ته داسې
محسوسېده لکه چې څوک په خپلو تېرو
نوکونو د هغه په روح نوکارې
راکارې، هغه ته داسې ښکارېده لکه
چې وخت هغه د سیشن د عدالت په
کرسې نه بلکې د خپل ضمير د عدالت
په کرسې کښېنولې وي او د انصاف
تله ئې په لاسو کښې ورکړې وي، هغه
ته يوه داسې مقدمه ورپېښه وه چې د
هغې دواړه مدعيان د يونې او د
مينې په رشته تړلې وو او د جج صېب
هم د دواړو سره دا دواړه رشتې وې،
هم د وينې، هم د مينې، هغه د
لوگېدلې سگرت نه يو اوږد کش
راښکلو او هغه ئې په اېش تړې کښې
داسې ومېرلو لکه چې زړه مړې، په
جولې کښې پروت اخبار ئې يو ځلې
بيا راپورته کړو او خپلې سترې
سترگې ئې په ورومبې پانه لگېدلې
په دوو تصويرونو خښې کړې، دواړه
تصويرونه داسې خوا په خوا لگېدلې
وو لکه چې په يو فرېم کښې لگېدلې
وي، د زړه د کومې نه ئې د درد
څړيکه پورته شوه، هغه ته داسې
محسوس شوه لکه چې د هغه دواړه
ياران نن موده پس د هغه د هاسټل
کمرې ته راغلي وي، هغه درې واړه د

کالج ملگری وو، د درې وارو
دوستانه په ټول کالج کېښې مشهوره
وه، ناسته پاسته یو ځایې، خوراک
څښاک یو ځایې، سېل صفا یو ځایې، د
امتحان تیارې یو ځایې. غرض دا چې
یو ځان درې قالبه وو، مجاهد غاو د
شېر بهادر خو رو میتان وو خو د
ځلان زیات وخت به هم د هغو په کمره
کېښې تېرېدو، مجاهد د قبائلی سیمې
د وزیرستان اوسېدونکې وو او د شته
من کور سره ئې تعلق لرلو، شېر
بهادر او ځلان د سمې اوسېدونکې وو
او د ملازمت پېشه کورنو سره ئې
تعلق وو، دا هغه زمانه وه چې د
وطن څهره د مارشل لا په گورو تیرو
کېښې پټه وه او په سیمه د هاتیانو
او سانډگانو لوی جنګ روان وو، د
سانډگانو د مخ نوی دپاره هاتیانو
خپلې ټولې وسلې او وسیلې د پښتنو
په سیمه غورزولې وې، د عالمی
استعمار اتلانو یو بل ته بډې وهلې
وې، وسله د استعمار وه خو اوږه د
پښتنو وه، دواړه اړخو ته د پښتنو
نسل کشی کېده، د جهاد چغه پورته
شوې وه، د ټولې دنیا او په خاصه
توگه د اسلامی نړی نه د جهاد په
نوم، بی نومه خلق ډلې ډلې
پښتونخوا ته راروان وو، د هر سړی

پردے توپک په غاړه وو، د قبلي په لور روان وو، د مجاهد د کورني خلق هم د سپين هاتي په سورلي مست وو، د هغه مشران وروڼه به کله کله هغه پسې هاسټل ته راتلل، په نوي نوي لږني کروزي کښې د درنو درنو وسلو په سپوري کښې چې به د هغه وروڼه په هاسټل رانه وتونو د ځلان خاطر به دروند شو، د شان شوکت او د وسلې دا بي مهاره اظهار د هغه د مزاج نه خلاف وو، کله کله به ئې په ټوکه مجاهد ته څه ووي هم، خو مجاهد په دې معامله کښې ډېر حساس وو، هغه به د جهاد په حقله د ځلان په شک شبه بد گڼل، خو ځلان سره د خپلو شکونو خپل دليلونه وو، هغه به وي چې دا لوي لوي بهرني گادي، درني وسلې، د مغرب دا بي درېغه امدادونه او د بهر نه راغلي دا مالداره مېلمانې، دا ټول د څه دپاره دي، اخر دا جنگ د څه دپاره، دا سپين پوستي او غټ خپتي په رښتيا په اسلام دومره مټين دي چې د دې له غمه خوب نه ورځي، د جنگ په دې مېچنه کښې دواړه طرف ته پښتانه مسلمانان دل کېږي، هغه به اکثر مجاهد سره جذباتي شو.

"نه وروره! نه، داسې نه ده،
لږې د شعور سترگې وغړوه، دا جهاد
نه دے، فساد دے، دا بلا به يوه ورځ
مونږه ټول وخورې، زمونږ نسلونه به
وخورې، د دې بلا نه ځان ساتل پکار
دی"

په جواب کېږي به مجاهد هم تود
تريخ شو، ماحول به تاوژن شو، خو
شېر بهادر به اکثر ترمينځه راغلو
او خبره به ئې سره کړه.
شېر بهادر په سياست خو ډېر نه
پوهېدو، خو په جهاد باندې د ځلان
تنقيد او ټکونه د هغه هم خوښ نه
وو، خو هغه نرم مزاجه او خوش
طبيعته وو، نو د ځلان سره به ئې
اختلاف نه کولو، په دغه خوږو ترخو
کښې د کالج زمانه لکه د خوب غوندې
تېره شوه، د وخت چپو دا درې واړه
ياران د يوه بله داسې جدا کړل چې
په کلونو کلونو د يوه بله نه
خبرېدو، شېر بهادر په ارمۍ کېږي
کمېشن واخستو او کاکول ته لاړو،
مجاهد چې د انگرېزي په پرچه کېږي
فېل شونو د تعليم نه ئې داسې زړه
وټکېدو چې واپس کلي ته لاړو او
باقاعده په جهادي هلو ځلو کېږي
بوخت شو او په رښتيا مجاهد شو،
ځلان د تعليم سلسله جاري وساتله او

وکالت ئې وکړو، څه موده ئې وکالت وکړو او وروستو ئې د کمېشن امتحان پاس کړو او جج ولگېدو. په درې واړو ملگرو کېې څه موده خو ماته گډه رابطه وه، ولې بيا د ژوند په مېله کېې د يوه بله بيخي ورک شو، وخت داسې په تېز رفتار زغل کوی چې انسان ورته دم بخود شي، شل کاله د سترگو په رپ کېې تېر شو، واړه ځوانان شو، ځوانان زاړه شو او زاړه مړه شو، د وخت مېچنه تاؤ شوه او د اتلانو جنگ هم فېصله شو، تورسري گنډې شوې، ماشومان يتيمان شول او زمکه د پښتنو په وينه ځړوب شوه، خو د استعمار تنده لا ماته نه وه، د اقتدار جنگ په يو نوي شکل کېې د پښتنو په مری خپلې پنجې خښې کړې.

د وخت پايه لږه نوره هم وچورلېده، يولسم ستمبر راغلو، دنيا وجړقېده، چينځ په هاتې چک لگولې وو، هاتې وغرمبېده، په چينځانو چپاوونه شورو شوه، څوک ئې د پښو لاندې کړو او چا يو خوا بل خوا مندې کړې چې سر په سېوري کړي، د اور او وينې نوي لوبه شورو شوه، تيرې رڼا شوې او رڼاگانې تيرې، پاليسی بدله شوه، د سترگو

زاويې بدلي شوې، د توپکو خُلي
راواورېدې، ولي د سپېرو خو سپېره
برخه وي، په نوې لوبه کښې د پښتنو
نوع قتلان شورو شو، په وزيرستان
کښې چې فوځي اپرېشن پېل شو نو د
ځلان په خوب او خيال کښې هم نه وه
چې دا اپرېشن به درې زاړه ملگري د
وخت په برید يو بل ته بيا مخامخ
ودروي، خو نن سحر چې هغه اخبار
پرانستو نو په ورومبې پانه لگېدلي
يو بيان او اوږه په اوږه لگېدلي
دوه تصويرونو د هغه د وجود
بنیادونه وجړقول، دواړه تصويرونه
نوی وو خو هغه دواړه مخونه په
ورومبې نظر وپېژندل، د شېر بهادر
په موسکو شونډو هم هغه نرمه موسکا
وه چې په ټول مخ به ئې خوره
ښکارېده، د مجاهد په غټو سترگو
کښې هم هغه زور عزم وو چې د هغه د
غرسني وجود خاصه وه، د يو تصوير
لاندي سرخي ځلېده چې کرنل شېر
بهادر خان د غېر ملکی ترهه کړو
سره په مقابله کښې شهيد شو، د بل
تصوير لاندي لکه چې په سره وينه
ليکلي شوی وو چې زور جهادي کمانډر
مجاهد وزير سره د درې غېر ملکی
دهشتگردو په دې پېښه کښې هلاک شو،
هغه په ډکو سترگو د اخبار دواړه

سرخیانی تر هغې وخته لوستې چې تر کومې ئې نظر ته د هغې توری تته شوی نه وو، اخبار خو د مر او د شهید فیصله بڼه په اسانه کړې وه ولې هغه ته دا فیصله کول اسانه نه وو، چې په دواړو کښې شهید څوک دے او هلاک څوک، د پردو ټوپکونو نه وتې گولی چې د دواړو یارانو په فراخو سینو ننوتې، نو شاید چې د دواړو په سترگو کښې هم دا سوال ساکت پاتې شوے وی چې شهید زه شوم او که تے. د جج صېب په مزغو کښې روان د ماضی د فلم ریل ختم شو، تمام عکسونه ودرېدل، هغه په دمه دمه خپلې نمژنې سترگې وغړولې، د تېز نمر په تاوژنو پلوشو ټوله کمره رنېده، هغه په جولی کښې پروت اخبار ډېر په عقیدت پورته کړو، دواړه تصویرونه ورته په سترگو کښې موسکی غوندې شو، هغه په اخبار ټیټ شو او دواړه تصویرونه ئې په وچو شونډو بڼکل کړل، بې اختیاره ئې د ډکو سترگو نه دوه ترمې اوبڼکې تلې شوې او او د تصویرونو په مخونو داسې وځلېدې لکه چې د دوو شهیدانو په قبرونو چا ډیوې بلې کړې.

بنګریواله

هغې ته دا خو یاد نه وو چې هغه د څو کالو وه چې مور په ورومبې ځلې د ځان سره په پردو کوڅو کېسې گرځولې وه، ولې دا ورته بڼه یاد وو چې کله به ئې مور په پردې غولې کېسې پرلت وغزولو او د خپلې ټوکړې نه به ئې سره او شنه رنگ په رنگ بنګری راوسپردل نو د غنچې زړه به هم غوښتل چې لکه د نورو جینکو دې مور دې ته هم یو څو بنګری په لاس کړي، ماشومه وه په دې نه پوهېده چې د بنګری والو خپلې لېچې ټول عمر تشې وی، چې لږه لویه شوه نو دې هم د مور سره په گلیو کوڅو کېسې د "بنګری واخلی" چغه پورته کړه، د مور د ناخاپی مرګ نه پس د مور هغه د بنګرو ټوکړی د دې په برخه ورسېده او واپس هغه یوازې په کورونو او کوڅو گرځېده.

د هغې نه مشرانې دوه خوښې نورې وې، پلار ئې هم ژوند و، خو په مړ حساب وو، ولې چې نه خو ئې د ښځې په ژوند څه کار کسب کولو او نه د هغې د مرګ نه وروستو ئې د

لونیو نه حیا راغله، ټوله ورځ به
ئې د خپل تمبو نه بهر سېوری ته یا
پیتاوی ته کټ اچولې وو او چيلم به
ئې خېلو، سحر چې به ئې لونیو د
بنگرو ټوکری په سر کړې نو په
کنځلو به ئې رخصتولې او ماښام چې
به سترې ستومانه واپس راغلي نو د
یوې یوې لور نه به ئې بیل بیل د
ټولې ورځې وټک ترلاسه کړو او په
انعام کېږي به ئې ورته یو څو غټې
غټې کنځلې هم وکړې او په تېره
تېره د غنچې شهره خو به پرې ډېره
بده لگېده، د غنچې وټک به له بده
مرغه همېشه د نورو خوښندو نه کم
وو، خوښندو به اکثر د پلار د قهر
نه په دې بچ کوله چې خپر دے دا لا
وره ده، ولې په دې به ئې هم پلار
ته قارېدو چې د څوارلسو کالو خو
شوه، نوره به لا څومره لوئېږي.
غنچه به د پلار د سرو سرو چيخنو
سترگو نه ډېره ویرېده، ولې هغې ته
د دې خبرې هېڅ چل نه ورتلو چې هره
ورځ د خپلې ټوکری ټول بنگری څنگه
خرڅ کړي، هغې څو ځله د مشرانو
خوښندو نه هم تپوس کړے وو چې د
هغو ټول بنگری څه رنگې خرڅېږي،
ولې خوښندو هم ورته سېوا د دې نه
هېڅ ونه وې ې ته د خرڅون په چل نه

پوهېرې، ولې د خرخون چل ئې ورته ونه ښود.

د هار د میاشتي یوه ټکڼه غرمه وه، د نمر تاؤ لکه دغوش په بدن لگېدو، تاوده بادونه په مخونو لکه د خپېرو راتله، بازارونه خوشې پراته وو، په کوڅو کېښې چپه چپیا وه، میانو خپل ماشومان د وخته کورونو ته نن ایستی وو، په دې خاموشۍ کې د هغې د "بنگری واخلی" تېره اوازه د چا کله تر غوږو کېده ځکه چې ټول خلق په کوټو کېښې دننه خپلو پکو او اړکندېشنونو ته غزېدلی وو، غنچه سترې هم وه او جل وهلې هم، زره کېښې ئې وې چې که چا اواز واورېدو او خپل ور ئې لرې کړو نو که بنگری اخلی که نه، اوبه خو به راکړی، هغې خپل وچ حلق په توکانو لوند کړو او د "بنگری واخلی" تازه چغې ته ئې ځله جوړوله چې ناڅاپه د مخامخ لوی دروازې زنجیر ښکته شو، ور لرې شو او یو سړی ترې خپل سر رابهر کړو، په مخ ئې وړه وړه ریره وه او په سر ئې سپینه ټوپۍ وه، داسې ښکارېده چې لکه د وخت نه وړاندې د ماسپښین مونځ ته راوټې وی، اول ئې غنچه ته وکتل، بیا ئې په ویجاړه کوڅه کېښې

تر لرې لرې وکتل او ورو غوندې ئی هغې ته اواز وکړو "دنه راشه، بی بی دې غواړی" هغې یو ځلې دوه وړاندې هم د دې کور په بی بی بنگری خرڅ کړی وو، ډېره ښکلې او ښه بی بی وه، د هغې ژبه د تندې نه بیخي وچه وه، هغې خپله ټوکرې د سر نه ترڅ ته راکوزه کړه او په دروازه ننه وته، هغې د دالان په یخ فرش پرلت وغزولو او د بنگرو ټوکرې ئې پرانسته، سړی ورته ووې چې بی بی د کوټې دننه ده، هلته ورشه، غنچه چې ټوکرې په ترڅ نیولې کوټې ته ننه وته نو سړی هم ورپسې کوټې ته ننه وتو او ور ئې بند کړو، یوه لحظه پس د کوټې نه داسې اواز راغلو لکه چې د بنگرو ډکه ټوکرې په زمکه راگوزار شی او ټول بنگری مات شی.

په دغه ورځ ماښام چې غنچه د وخت نه وړاندې په سترې وجود او درنو هډوکو خپل کټ ته تله نو سوچ ئې کولو چې نن به مې پلار ښه خوشحال وی، چې غنچه هم د بنگرو خرڅولو چل زده کړو او په ورومبې ځلې د تشې ټوکرې سره واپس راغله.

مجرم

دا رښتيا دى چې زه د هغه مجرم يم، د هغې بې گناه قاتل يم، ما په رڼا ورځ د هغه په وينه خپله وحشي تنده سره كړې ده، شايد چې دغه وخت ما خپل حواس بائيللى وو يا زه په خورنه وم، د غصې او كركې يوه تېزه چپه وه چې زه ئې د خپل ځان سره د پېښمانۍ په درياب لاهو كړم، زما هغه لاسونه چې چرې په ټوقه ئې هم څوك نه وو ازار كړى، د يو بې گناه په وينه رنګ شو، زما د تيس بور هغه تماچې د مودو راسې د صفائي په غرض هم زما لاسو ته نه راتله، خدائي خبر چې په دغه ورځ څنگه زما بې واكه لاسو ته راغله او ما د تماچې ټول چاچر د هغه په سينه تش كړو، هغه به هم چېرې وو، د هغه په وړو وړو سترگو كښې به هم دا سوال لكه د تصوير ساكت پاتې شوى وي چې اخر ولې؟ زما او د هغه څه بدى بدرنگى هم نه وه نو بيا ولې، نه توره گناه او نه سپينه گناه او ناڅاپه ما هغه په خپل كور كښې شپږ ډزه وويشتو، په ما لعنت ووائې، ما ملامته كړئ، خو د سزا نه

مخکبني ماته د خپلي صفايي يوه موقع
ضرور راکړی، ځکه چې د دنيا هر
عدالت د لوي نه لوي مجرم ته د
صفايي يوه موقع ضرور ورکوی، شايد
چې د دې سره زما زړه هم سپک شی او
ضمير هم لږ په قنار شی.

خبره د دې نه شورو شوه چې زه
د واده نه پوره لس کاله پس د مور
او پلار نه بيل شوم، د بيلېدو نه
زما مطلب دادې چې ما ځان ته بيل
کور واخستو او په کده ورته لارم، د
دې نه وړاندې د خپل ژوند قيمتي لس
کاله ما د مور پلار او وروڼو
خوښو سره د شريکي په کور تېر
کړی وو، د ژوند رنگيني ورځې شپې
مې د خپلي ښځې نسرین سره د کور په
يوه وړه غونډې کوټه کې په صبر
شکر تېرې کړې وې او د شريکي د کور
هغه ټولې سختې ستونزې مې په فراخه
تندی برداشت کړې وې کومې چې په
جوانتې فيملی سستم کې هر واده
کړی ته ورپېښېږي، ولې اوس د درې
بچو سره د شريکي په کور کې
استوگنه گرانه وه، د مور پلار مې
اوس هم په بيلېدو واره نه راتله،
خو راپسې ورور مې د واده په لټه
ولاړ وو، په کور کې بله کوټه نه
وه، نو په نه زړه راته مور پلار د

بیلېدو اجازت راکړو، په سرکاری نوکری کېږي خپل کور جوړول خو د لېونۍ خوب دے او زما سترگو دا خوب چرې هم نه وو لیدلے نو ځکه مې د خپل دفتر سره نزدې یو وړوکه شان د دوو کوټو کور په کرایه ونيوو او کډه مې ورته راوړه. بیل کور د هرې ښځې ارمان وی، نو فطری خبره ده چې نسرين ډېره خوشحاله وه، ما هم ورمبې خلی د ازادۍ په فضا کېږي ساه واخسته، دوه درې ورځې خو د کور په صفائي او ښائست کېږي تېرې شوې، چې لږ ساه صورت شو نو د خپلو خپلوانو مبارکۍ سلامتۍ شورو شوه، موسم د گرمۍ وو، د هار زوغه میاشت په سر ولاړه وه، د واورې او شربت نه بڅېر گوزاره نه کېده، نسرين هم په روڼ تندی هر چا ته هرکله وئیلو، هغه خوښې، مېندې او ترېندې خو خېر دے خو چې عزیزانو هم په دې سورا را کېږي پښې رااوږدې کړې نو لکه د هار میاشت چې د وخت نه وړاندې انګې ته راکوزه شوه، د انګې نوم خو مې واخستو خو زما د ماچس د ډبې هومره کور کېږي د انګې په نوم بس د یو دوه کتونو ځای وو، چې دویم کت به مو پکښې واچولو نو د کور نه د وتلو لار به ورکه شوه، په داسې لند

تذگ خائي کښې چې روزانه د لس اتو
مېلمنو مېلمستيا ئې په سر شوه نو
د ښځې مې هم لاسونه پښې وپرسېدل،
خو د پېښې نه تېښته نه وى، هر سحر
به يو تور مخه بدرنگ کارغه خدائي
خبر له کومې راوالوته او د کوټې
په سر به ئې چغې وهل شورو کړل،
يوه لحظه پس به د سپينو نورو برکو
قافلي راتله شورو شوي، ماه جيني
ترور به لا برقه کوزه کړې نه وه چې
ښاپېرى چاچى به د خپلې کشرې
اينگور او دوه نمسو سره په ور
راننه وته، ترور او چاچى به په تا
ويلى ما ويلى کښې لگيا شوې او
نسرين خوارې به د کچن مخه واخسته.
د ښاپېرى چاچى دواړه نمسو چې به
زما د زوې بېټ او بال وليدو نو هم
په دالان کښې به ئې کرکت شورو کړو،
خو ما چې به د ماشومانو په سترگو
کښې د شاهد افريدى ارادې وليدې نو
په چل ول به مې بهر کوڅې ته
وويستل. نسرين عاجزه به زما د
عزيزانو نه لا وزگاره نه وه چې د
هغې د مشرې خور کشره ايندرور به
سره د سړى راورسېده، رشته دارى
وه، نو ما به هم مخ ته لپه واچوله
او بېټک ته به ووتم، شربتونه او
چايانې به دې دوران کښې مستقل

چلېدې، د سرکار سره دې خدائي بڼه
شي چې لوډ شيدنگ کوي، د بجلی د
تلو سره به ماه جبینې ترور ته هم
کتوی څمځی رایاده شوه او ښاپېری
چاچی ته به هم رایاد شو چې هغه خو
د اینگور سره اسپتال ته روانه وه،
دا مبارکی خو ورته په لاره کښې
رایاده شوه، له بده مرغه زما د
کور سره اسپتال ډېر لنډ وو او څوک
چې به ډاکټر ته راغلو او ډاکټر به
لانه وو راغله نو زمونږه کور به
ئې د ترانزېټ لاونچ په حېث
استعمالولو، نو ماه جبینه ترور او
ښاپېری چاچی خو به رخصت شوې خو د
نسرین د مشرې خور کشره ایندرور خو
به د لرې نه راغلي وه او بیا
خاوند به هم ورسره وو نو د غرمې
روټی خورل خو لازمی وو، زما یوه
پښه به په بازار کښې وه او یوه په
کور کښې، په تیاره روټی کښې به د
کلی نه شېرین کاکا هم راپېښه
وگره، راغله خو به هغه هم د دوکان
سود سودا ته وو، خو چې زما د
بیلېدو نه به خبر شو نو مبارکی هم
ضروری وه. د نسرین مېلمانۀ خو به
د روټی خورلو نه پس رخصت شو، خو
شېرین کاکا په زړو هډوکو په سره
غرمه کښې کلی ته نه شو تلې، نو بڼه

د مزې به ئې په بېټک کښې زما په کت کښې یخ روم کولر ته پښې وغړولې او تر مازیگره به ئې د جهان خوبونه ستړی کړل، نسرین غریبه به اکثر د بچو سره په دالان کښې زور پکی ته پرته وه او له ځانه به ئې مچانه شړل. د مازیگر نه پس به اکثر د چم گاوند په خپر راغلی ته راحضور شو، نسرین به په یوه پښه د کوټې نه کچن ته او د کچن نه کوټې ته منډې وهلې، په ماشام کښې به مې اکثر کشر ورور خپل سم دم کت پوزې پرېښودو او مونږ کره په شپې ته راغلو، مور به مې خلقو ته ډېر په ویاړ وئیل چې هغه ته د ورېرو، ورېرونو نه بغېر خوب نه ورځی، ماسخوتن ناوخته چې به ښځه خاوند په ستړی وجودونو او درنو هډوکو خپلو کتونو ته پرېوتو نو دومره توان به مو نه لرلو چې په ځان د ذهنی او جسمانی دې تشدد څه مخ نیوې وکړو، دوه خبرې به مو لانه وې کړې چې سترگې به مو ورغلي او بیا به سحر شو، اکثر به مونږ سترگې د هم هغه بدرنگ کارغه په اواز وغړېدې او د نوی ورځې نوی بیگار ته به مو ملا وتړله، د زړې ډرامې رهرسل به بیا شورو شو،

کردارونه به هم هغه وو، شکلونه به بدل شو، د ماه جبینې ترور په ځائې به گل اندامه ترور وه، چې په یوه پښه پولیو وهله کروسه به هم ورسره وو. د ښاپېرې چاچې په ځائې به ماشیره ببو د کشرې اینگور سره وه چې د ناوېتوب نکریزې ئې هم د لاسو نه تلې نه وې، د نسرين مشرې خور د کشرې ایندروور په ځائې به د هغې د کشرې خور مشره ورندار وه او د کلی د شېرین کاکا په ځائې به انځر گل ماما سره د مامې راغله وو، داسې ښکارېده چې په دې اوړی کېنې زما ټولو خپل خپلوانو قسم کړې دے چې بل څه کار به نه کوی صرف زما د کور مبارکې به کوی، چا چې مبارکې کړې وه، نو د خپر خبر په نامه هم تلی راغلی وو او خپر خبر اخستل ئې څه وو، د هر چا په گډه کېنې یوه خبره وه چې څنگه بیل شوې، په رضا، صلا او که په تاو تريخوالی، د هرې بوډی دا کوشش وو چې د نسرين د ځلې نه څه داسې خبره وباسی چې دوه څلور ورسره کړی او د مور غوړونو ته مې اورسی، اخر لس کاله یو ځائې پاتې شوې وو، د هرې ښځې په کور کېنې څه بدې بدرنگی راغلی وی نو د هرې یوې غوړونه زما د ښځې د ځلې

نه زما د مور خور په حقله د خه
گيلې مانې يا سپکې ورکې اورېدو ته
لېواله وو، خو افرين دې په نسرين
وی چې په خپله خله ئې کلک مهر
وهلې وو، داسې نه وه چې گنې د هغې
په زړه خه نه وو او نه دا چې گنې
هغه د نورو بڼو نه خه ناوياته وه،
خبره دا وه چې خواښې ته د تينگي
نه وه، زما دپاره د اطمینان خبره
دا وه چې دا ټولې شېطانانې، زړې
او خوانې مې له کوره نامراده تلې،
هغه داسې چې که بڼو ته دې چاښې
شربت ورنه کړو نو خېر دې خو چې د
غور مجلس دې ورسره ونه کړو نو
نیمگړې نیمه خوا دې پرېښودې.

زما زور فريج په شلمه ورځ د
نورې مېلمستيا نه انکار وکړو او
کمپریسر ئې ووهلو، د نوی کمپریسر
گنجائش راسره نه وو، نو یوه بله
ډیوټی مې دا تر غاړې شوه چې په
ورځ کښې درې خله مې د بازار نه
واوره راوړه، په شلو ورځو کښې مې
د روح افزا دولس بوتلې راوړې وې
او داسې ښکارېده چې د میاشتي تر
اخره به مې لس اته نورې هم وهلی
وی، په دوېمه ورځ سېر غوښه کور ته
راتله او کله کله به پکښې چرگ
چرگورې هم راغلو، دوه زره روپۍ

کرایه می لا په پرته وه، داسې
شکارېده لکه چې د نوټونو نه می
وزرې لگېدلی وی، د بچت قافیه می
تنگه شوې وه، په دې کښې د
ماشومانو چوټیانې شوې، خدایې خبر
چې دا سرکار ماشومانو ته دومره
اوږدې چوټیانې ولې ورکوی، درې
ماشومان راته خپل په کور شو او
مشرې خور راکړه خپل دوه ماشومان
هم راولېږل. کشره خور خو می لا
نیازبینه وه، نو خپل درې واړه
ماشومان ئې ما کره راولېږل او
خپله د خاوند سره کلام ته لاړه،
لکه چې بیا د سره هنی مون ته ئې
زره شوه وو، ورسره ئې پېغام هم
راولېږلو چې ماشومان وائی چې مونږ
به ټولې چوټیانې د ماما په نوی
کور تېروو، اوس خو را کره سمه
مېله جوړه شوه، د دوو کمرو په کور
کښې لس اته ماشومان او بی درېغه
مېلمانۀ لا بیل، ماشومان هم داسې
چې شېطان ترې امان غواړی، په
دوېمه ورځ ئې سینگار مېز شیشه
ټوټې ټوټې کره او په څلورمه ورځ
ئې د ډنډې د پکی نه خلاص کړو، په
غټو غټو مو کتل خو هېڅ چاره مونه
وه، نسرین چې نوی کور ته لېواله
وه پښېمانه پښېمانه لگېده، زما هم

د بیل کور ارمان کوز شوے وو، نو
کوزه کوزه مې کتل.

چې میاشت پوره شوه او د بجلي
بل راغلو نو لکه چې په سر مې تندر
راپرېوتو، ورپسې سم د گېس بل
راغلو نو لکه چې په تندر پسې شرق
راپرېوزی، په دواړو لاسو مې خپل سر
ونیوو، تنخواه مې واخسته او
تنخواه مې دوره کړه، میاشت لا په
سر پرته وه او جېب مې لکه د اورو
د پېټې خالی وو، غم دپاسه غم دا
چې غټه کټه نسرین چې په یوه پښه
به په ټول کور کېنې گرځېده، د برمه
پرېوته، غریبې اخر ملا ونیوه او په
کت پرېوته، په دغه شپه هغې خواري
ټوله شپه د ملا په دردونو تېره کړې
وه، په سحر کېنې ئې لږې سترگې
ورغلې وې چې ناڅاپه د هغه تور مخې
کارغه په بدرنگ اواز ئې سترگې
وغړولې، زه د وړاندې نه ویس وم،
هغې په مراوی اواز د ځان سره ووي
چې کارغه بیا چغې وهی نن جوړې بیا
گن مېلمانۀ راحی، ماټوله شپه د
اوړو، غورو او چینو په حساب کتاب
کېنې شوکېر کړې وه، د هغې د خبرې
سره سم مې مازغه لکه په ډز
والوتو، دغه وخت کارغه بیا په چغو
سر شو، ماته داسې ښکارېده لکه چې

په بلی ناست کارغه لگیا دے خلقو
ته ما کره د راتلو بلنه ورکوی.
بیا زه نه یم پوئی چې تماچه
می څنگه لاس ته راغله خو په بلی
ناست هغه تورمخی بدرنگ ته می
ونیوه او هله می پرېشوه چې پوره
جاجر می پرې ووهلو، مړ کارغه ښکته
په زمکه پروت وو، هر طرف ته یوه
بورټوونکی خاموشی خوره وه، په
ادیره ادیره کور کښې د نسرين غریو
نیولې سلگی د ژوندانه یوازې نخښه
ښکارېده، زه د خپل احساس په توده
زمکه، تیت سترگې، سرکوزې ولاړ وم،
زما په سپرمو د سوی بارودو کرکژن
بوئی وو او ماته داسې محسوسېده چې
ملامت خپزه خاموشی زما تر هډوکو
زما د وجود ته کوزه شوې ده او زما
ټول وجود په یوه لویه هديره کښې
بدل شوی دے او په دې لویه ادیره
کښې صرق یو قبر دے او د قبر د
هغه دے.

درشل

د وروستی ژمی یخه، توره او نوژنه شپه وه، د کچه کوتي دېوالونه داسې یخ وو لکه چې واوره پرې ورېدلی وی، کشمالي په تورتم کښي دېوال ته ډډه وهلي وه او لکه د بوت غلي ولاړه وه، زړه ئې داسې بې واړه درزېدو لکه چې په گوگل کښي نه په غورونو کښي درزېږي، مخامخ په دوو کتونو کښي ئې مور او پلار غرق اوده وو، پلار ئې د ټولې ورځې د مزدوري نه پس کت ته ورغلي وو، مور ئې د نري رنځ مريضه وه او د ټوخي د دارو په نشه به تر سحره خوبولي وه. د کشمالي کت خالي پروت وو، هغه د دېوال په خوا غلي ولاړه وه، په يو لاس کښي ئې د پلاستک چپلي وې او په بل لاس کښي ئې پروټونه وو، کوټه کښي توره تياره وه، باټي هغې بلولې نه شوه، ورپه دوه قدمه کښي وو مو ترمينځه ئې د مور او پلار کټونه وو، په دې کتونو اورېدل وو او بيا به هغه د دې خاورين کوره بهر وه، چرته چې د هغې د خوبونو شهزاده مراد خان د هغې په انتظار وو، هغه ورته وئيلي وو چې شپه کله

پخه شی نو له کوره به راووزې، د
گادۍ سټېشن د هغې د کلی سره نزدې
وو او د کراچۍ گادۍ به د شپې دوه
بجې سټېشن ته رارسېدو، کراچۍ چې د
هغې د خوبونو ښار وو، کله نه چې
کشمالي او مراد خان دا فېصله کړې
وه چې د کلی نه به تېستی او نېغ به
کراچۍ ته ځي، د هغې ورځې نه د هغې
په سترگو کښې د رڼاگانو د ښار
خوبونه خلېدل، ناڅاپه ئې مور په
خوب کښې وټوځېده، د هغې زړه په
درزېدو شو، پر وټو ئې په خپله سینه
پورې داسې کلک ونيوو لکه چې د زړه
درزا ئې مور وانه وری، څه د ساره
نه او څه د ویرې نه، هغه په ټول
وجود رپېده، مور ئې بیا په خښېدو
شوه، هغې سترگې پټې کړې او بې
اختیاره ئې ترور د خیال په ورشو
قدم کېښودو، هغه څو ورځې وړاندې د
هغې د واده نېټې پسې راغلې وه،
ترور په هغې ډېره مئینه وه او د
ماشوموالۍ نه ئې هغه ډېر په مینه
خپل مشر زوی قدرت الله ته په نوم کړې
وه، هغه د رنگه تور او مسکین
غوندې هلک وو، د نائی توب کار ئې
کولو، ځکه چې په پلار نیکه د اصله
نایان وو، د کشمالي پلار هم خواری
مزدوری کوله خو د کشمالي خیالونو

لبر اوچت وو، هغی د ماشوموالی نه
په کور کښې د خپل نوم سره د قدرت
الله نوم اورېدلی وو، خو زړه ته ئې
نه پرېوتو، خپلې ماتې ائینې هغې
ته خو خو ځله په چپه ځله وئیلی وو
چې هغه د قدرت الله دپاره نه ده او
بیا چې کله د مراد خان د سترگو په
ائینه کښې هغې د خپل بښا است عکسونه
ولیدل نو یقین ئې پوخ شو چې هغه د
قدرت الله نه، د مراد خان دپاره ده.
مراد خان د هغې په گاوندې کښې
اوسېدو، په کراچي کښې ئې د کبار
کاروبار کولو او ښې پېسې ئې گټلې،
د کراچي نه چې به کلی ته راغلو نو
لکه د فلمی هیرو به په ټول کلی
کښې په ښه جامه گرځېدو، کشمالي ته
به ئې خواږه خواږه کتل او هغې هم
د خان جوگه گڼلو، دا ځلې چې د
کراچي نه راتلو نو کشمالي ته ئې د
خان سره د زیرو هغه کړې راوړې وې
چې د سرو اوبه ئې ورکړې وې، بیخي
د سرو زرو ښکارېدې، د هغه د راتلو
نه دوه ورځې وړاندې د هغې ترور د
هغې او قدرت الله د واده نېټه ایښې
وه، کشمالي چې هغه ته د نېټې خبره
وکره نو دواړه په دې صلا شو چې اوس
بله لار نشته، سېوا د دې چې پټ په
پټه کراچي ته وتښتی او هلته واده

وکړی، کشماله ویرېده خو مراد تسلی ورکړه چې د واده نه وروستو به دواړه راشو او د مور پلار په پښو کېښي به کېښنو او معافی به وغواړو، د هغه د ډاډگیرني نه پس دواړو نن شپه د تېښتي شپه ټاکلې وه، هغې په پټو سترگو د خپل ماضي فلم کتو، په کوټه کېښي د هغې د مور د خڼېدو او ازادېدو خاص تسلسل سره راتلو، هغې بیا سترگې پټې کړې، د نن سحر یو منظر ئې د سترگو په پرده وځلېدو، مور ئې د کټ د لاندې پروت د ټیم هغه زور صندوق غولی کېښي نمر ته راښکله وو او په صندوق کېښي پرته رنگ په رنگ جوړې، سره شنه پیوی او نور د هغې د داچ سامان ئې په کټ کېښي راخور کړې وو، کشمالي باندې به لکه د قدرت الله د خپل داچ دا سامان هم ښه نه لگېدو، خو د هغې د مور په سترگو کېښي هغه وخت د مینې، خوشحالی او اطمینان احساس لکه د ستورو ځلېدو او چې کله د گرمې نه وروستو د مراد پېغام راغلو، نو د هغې زړه د بي نومه شان وسوسو ښکار شو، د ماښام تروړمې چې خورېده نو د هغې زړه ورسره سم په گوگل کېښي خورېدو، د تورې شپې وحشت ئې په لېمو کېښي

ښکارېدو، کله به ئې د پلار هډوکي
هډوکي وجود او کله به ئې د مور
زيره زاويله څهره مخې مخې ته کېده
او اوس په نيمه شپه کې هغه د
دېوال خواته ولاړه وه، چېلې ئې په
لاس کې او پرې ئې سينه پورې
نيولې وو، کوټه کې تورتې وو، دا
هغه کوټه وه چې هغې پکې د ژوند
شپاړس کاله تېر کړي وو، هغې ته په
پټو سترگو د دې کوټې هر گټ معلوم
وو، هغه په دې کوټه کې کله هم نه
وه ترهږدې، ولې نن هغې ته دا
کوټه لکه د يو لوي غار په شکل
ښکارېده، هغه وپرېده چې که قدم
واخلي نو په لويه کنده کې به
پرېوځي، هغې زړه راتول کړو او ورو
غوندي ئې قدم پورته کړو، په وېره
وېره ئې دوه درې قدمه واخستل خو
ناڅاپه ئې پښه د څه څيز سره
ولگېده، د "ټنگ" تريخ اواز لکه د
بم د چاودنې کوټه کې خور شو، د
هغې د ځلې نه د "سي" يو دردمن
واز بې اختياره پورته شو، هغه د
تکليف نه راتوله شوه، مور پلار ئې
هغسې په خوب اوده وو، د هغې د
کټې گوتې نه د درد څرېکې ختې،
هغه ورو ورو ښکته کېناسته، اول
ئې په څيز لاس ووهلو چې د هغې د

پښې سره لگېدله وو، دا د تيم هغه
زور صندوق وو چې د هغې د داچ
سامان پکښې پروت وو، مور ئې د کت
سره برخېره ايښې وو، بيا ئې خپله
گوته او کته، د گوتې نوک ئې د
صندوق سره مات شوې وو، د هغې په
سترگو کښې اوښکې راغلې، يوه لحظه
هغه په زمکه ناسته وه او بيا ورو
ورو پاڅېده او په گوډه گوډه پښه د
کوټې ورته نژدې شوه، مور پلار ئې
هغسې اوده وو، په ليزانده لاس ئې د
ور کونډه ښکته کړه او ور ئې لرې
کړو، د يخې هوا يوه تېزه وړمه
کوټې ته ننه وته، هغه د سر نه تر
پښو ورپېده، ناگهانه ئې مور په کت
کښې اړخ واړولو، د کت د "چر" اواز
سره د هغې زړه د گوگل نه حلق ته
راتوپ کړې، د بهر د يخې هوا وړمه
ئې لکه چې د رنځورې مور په وجود
بده ولگېده، هغه يو ساعت ساه
نيولې په ور کښې ودرېده، خو د مور
سترگې ئې بيا ورغلې، هغې رو غونډې
خپله يوه پښه د درشل نه بهر
کېښوه، بهر د تيرې څادر خور وو.

"مراد به زما انتظار کوی"

هغې د ځان سره گنگوسه وکړه،
بيا ئې په اخری ځل د مور پلار
کتونو ته مخ واړولو، خو په تورتم

کښې ئې هېڅ ونه لیدل، د هغې یوه پښه د درشل نه بهر وه او بله پښه ئې په کوټه کښې وه، هغې کوشش کولو چې دویمه پښه پورته کړي خو داسې ښکارېده لکه چې پښه ئې په خټه کښې خښه شوی وی، په گوته کښې ئې بیا د درد څرېکه شوه، د گوټې سره ورته بیا د خپل داچ هغه صندوق ریاډ شو، په هغه صندوق کښې تش د هغې د داچ سامان نه وو، بلکې د هغې د مور او پلار ارمانونه هم وو، هغې ته داسې محسوس شوه لکه چې د گوټې درد ئې زړه ته رسېدلې وی، د هغې په غوږونو کښې د نالیدلي خلقو او اوزونه راتلل.

"دا د هغې مټيزې مور ده، دا د هغې مټيزې پلار دے"

د هغې زړه د فېصلي په صلیب زوړند وو، هغې خپل سر د کوټې په وړ کېښود او خپله پښه ئې واپس دننه راښکله، هغې ته داسې محسوس شوه لکه چې پښه ئې تراوسه په سکروټه پرته وه، وړ ئې بند کړو، کونډه ئې ولگوله او بندي دروازي ته ئې ډډه ووهله، کوټه واپس لکه چې کوټه شوه، مور پلار ئې لا هغسې اوډه پراته وو، د هغې د گوټې درد هم قنار شو، دا د فېصلي معجزه وه،

د هغې بستره لا هغسې توده وه لکه
چې هغه بیخی له کټه پاڅېدلی هم نه
وی، هغې په خپله زړه برستن کښې
خپل واورین وجود داسې انغښتو لکه
چې د ماده باده قدرت الله غېږې ته
ورغلی وی.

کټواله
لطیف شاه شاهلا